

Bilag 1: Kommissorium.....	2
Bilag 2: Udvalgets medlemmer.....	8
Bilag 3: Udvalgets forslagspapirer	9
Forslagspapir: Tilrettelæggelse af det praktikpladsopsøgende arbejde	10
Forslagspapir: Fleksibel afholdelse af praktik, praktikcentre og skolepraktik.....	15
Forslagspapir: Adgangsbegrænsning til skolepraktik erstattes med adgangsbegrænsning til grundforløbet.....	23
Forslagspapir: Karensperiode til skolepraktik	32
Forslagspapir: Gennemgang af listen med uddannelser uden skolepraktik.....	36
Forslagspapir: EMMA-kriterierne.....	39
Forslagspapir: Indkvartering på kostafdeling for elever, der er optaget med tilskud fra staten	42
Forslagspapir: Bedre muligheder for elever, der uforskyldt mister uddannelsesaftalen.....	45
Forslagspapir: Adgang til øvrige trin i skolepraktik for elever, der har gennemført trin 1 i skolepraktik	48
Forslagspapir: Omlægning af praktikpladsstatistik	50
Forslagspapir: Kampagne for flere praktikpladser.....	53
Forslagspapir: Praktikpladser i det offentlige	54
Notat om adgangskrav til erhvervsuddannelserne.....	57
Bilag 4: Udvalgets forslag i forhold til praktikpladspakken for 2012.....	69
Bilag 5: Økonomiske forudsætninger for udvalgsarbejdet og økonomiske konsekvenser af forslagene	71

Bilag 1: Kommissorium

Kommissorium for udvalg om erhvervsuddannelser samt kompetencegivende uddannelser på faglært niveau i voksen- og efteruddannelsessystemet

En ungdomsuddannelse er den bedste vej til videre uddannelse og et solidt fodfæste på arbejdsmarkedet. Det er derfor regeringens målsætning, at 95 pct. af en ungdomsårgang gennemfører mindst en ungdomsuddannelse i 2015, og at der samtidig sker en styrkelse af ungdomsuddannelserne. Erhvervsuddannelserne er tiltænkt en central rolle i forhold til at indfri 95-pct.-målsætningen.

På erhvervsuddannelsesområdet er der en stærk tradition for, at finansiering og udvikling af uddannelserne er et fælles ansvar for staten og arbejdsmarkedets parter. Det tætte samarbejde har sikret et unikt praktikbaseret erhvervsuddannelsessystem, hvor eleverne skifter mellem at være i praktik og på skoleophold.

Der er imidlertid en række udfordringer på erhvervsuddannelsesområdet, der skal håndteres:

- *Vigende søgning.* Andelen af elever fra 9. og 10. klasse, som tilmelder sig en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen, er faldet fra ca. 32 pct. i 2001 til ca. 20 pct. i 2011. Samtidig er andelen, der tilmelder sig en gymnasial uddannelse, i samme periode steget fra ca. 59 pct. til ca. 72 pct. Den vigende søgning kan skyldes en række forhold, herunder fx en mangelfuld uddannelsesgaranti og et dårligt omdømme.
- *Sen påbegyndelses- og færdiggørelsesalder.* Eleverne er i gennemsnit 21 år, når de påbegynder en erhvervsuddannelse, og over 27 år, når de afslutter den, selvom de har direkte adgang efter afsluttet 9. klasse. Det betyder, at de kommer senere ud på arbejdsmarkedet og dermed opnår en lavere livsindkomst og bidrager mindre til samfundsøkonomien, end hvis de havde påbegyndt og afsluttet deres uddannelse tidligere end i dag.
- *Højt frafald – især i grundforløbet.* Samlet set er det kun 54 pct. af dem, der påbegynder et grundforløb i erhvervsuddannelserne, der ender med at fuldføre et hovedforløb. Frafaldet er især stort i erhvervsuddannelsernes grundforløb med 28 pct., mens frafaldet er 19 pct. i hovedforløbet. Årsagerne til det store frafald er mange og forskelligartede, og der har i de seneste år været iværksat en markant indsats for at nedbringe frafaldet.
- *Fortsat mangel på praktikpladser – trods flere ekstraordinære initiativer.* Erhvervsuddannelser veksler mellem skoleundervisning og praktikuddannelse, som gensidigt understøtter hinanden, hvilket stiller krav om at tilvejebringe praktikpladser – også i perioder med lav beskæftigelse. Der er løbende taget en række eks-

traordinære initiativer for at sikre et tilstrækkeligt antal praktikpladser i en tid, hvor dansk økonomi er udfordret. I juni 2012 havde ca. 3.700 praktikpladssøgende elever hverken en ordinær praktikplads eller en skolepraktikplads. Praktikplads situationen er – sammen med elevernes uddannelsesparathed og motivation for uddannelse – en af de primære årsager til erhvervsuddannelsernes dårlige omdømme og det store frafald på erhvervsuddannelserne.

- *Et stort antal voksne over 25 år på EUD.* I dag optager vokselever omkring en tredjedel af de ordinære praktikpladser, ligesom knap en tredjedel af eleverne i skolepraktik typisk er over 25 år. Det skyldes ikke mindst, at de nuværende tilskudsordninger på erhvervsuddannelsesområdet tilgodeser voksne, selvom en stor del af de voksne elever må formodes at have tilstrækkelig relevant erhvervs erfaring til at gennemføre en uddannelse på erhvervsuddannelsesniveau som efteruddannelse i VEU-systemet. De nuværende tilskudsordninger udgør dermed en barriere for, at unge kan få en praktikplads.
- *Virksomheder inden for udvalgte brancher mangler elever.* Flere virksomheder har problemer med at få besat ledige praktikpladser. En undersøgelse blandt 900 virksomheder viser, at fire ud af ti virksomheder har haft problemer med at skaffe kvalificerede elever og lærlinge inden for de seneste år.

* * *

Regeringen vil gennemføre en finansieringsomlægning af AER, hvor arbejdsgiverne overtager det fulde finansieringsansvar for VEU-godtgørelse fra 1. januar 2014 og skolepraktikydelser på erhvervsuddannelserne fra 1. januar 2013. AER-bidraget omlægges på den baggrund til Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB), hvorved det formålsbestemte bidrag til VEU-godtgørelse ophæves, mens AER-ordningens elementer inden for erhvervsuddannelsesområdet videreføres som en del af AUB. Derved sikres den mest fleksible udnyttelse af arbejdsgivernes bidrag til uddannelse.

I forbindelse med arbejdsgivernes overtagelse af finansieringen af VEU-godtgørelse og skolepraktikydelser nedlægges den nuværende præmie- og bonusordningen til EUD og løntilskuddet til EGU bortfalder med udgangen af 2012. Der etableres en midlertidig overgangsordning for præmie og bonus til nye uddannelsesaftaler i erhvervsuddannelserne i 2013 med henblik på at sikre en gradvis aftrapning af den nuværende ordning frem mod 2014.

* * *

Regeringen nedsætter på den baggrund et udvalg, der i efteråret 2012 skal se på følgende:

1. Mere grundlæggende og langsigtede løsninger på praktikpladsområdet, herunder hvordan uddannelsesaftalerne i højere grad målrettes unge uden forudgående erfaring på arbejdsmarkedet samt videreførelse af udvalgte initiativer i

praktikpladsaftalen for 2012. Som led i en målretning af EUD mod unge skal der sikres attraktive tilbud til ufaglærte voksne i VEU-systemet.

2. Øget kvalitet i erhvervsuddannelserne med henblik på at gøre dem til mere attraktive uddannelsesstilbud, så flere uddannelsesparate unge gennemfører en erhvervsuddannelse i en tidligere alder, og frafaldet reduceres.

1. Mere grundlæggende og langsigtede løsninger på praktikpladsområdet

Udvalget skal se på, hvordan der kan skabes mere grundlæggende og langsigtede løsninger på praktikpladsområdet, så flere unge med de nødvendige forudsætninger kan afslutte en påbegyndt erhvervsuddannelse. Med henblik på at sikre en reel uddannelsesgaranti er målet, at flere unge under 25 år skal have adgang til en praktikplads.

Udvalget skal komme med konkrete forslag til:

- Hvordan der sikres flere uddannelsesaftaler i virksomheder til understøtning af en reel uddannelsesgaranti, herunder:
 - a) Hvordan der sikres flere praktikpladser til unge, bl.a. gennem muligheder for mere fleksibel afholdelse af praktik, herunder hvordan en evt. videreførelse af praktikpladscentre i forlængelse af praktikpladsaftalen for 2012 kan bidrage hertil.
 - b) Hvordan det praktikpladsopsøgende arbejde kan samles og styrkes gennem mere målrettet anvendelse af de afsatte midler til formålet samt et mere forpligtende samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter, erhvervsskolerne og andre aktører for tilvejebringelse af praktikpladser med henblik på at sikre optimal udnyttelse af praktikpladskapaciteten, herunder undgå ikke-besatte praktikpladser.
 - c) Hvordan der sikres klare incitamenter for uddannelsesinstitutionerne til, at eleverne i videst muligt omfang kommer i virksomhedspraktik.
- Hvordan der sikres skolepraktikpladser bl.a. i perioder med svage økonomiske konjunkturer, der understøtter arbejdsmarkedets behov og regeringens mål om, at unge skal hurtigere igennem uddannelsessystemet (også unge, der uforstyldt mister en uddannelsesaftale), herunder:
 - a) Om styringen af skolepraktik kan gøres mere fleksibel, hvor fx styring med adgangsbegrænsning til skolepraktik i højere grad erstattes af adgangsbegrænsning for, hvor mange elever der kan optages på de pågældende uddannelser.
 - b) Hvordan muligheden for, at elever, der påbegynder trin 1 i skolepraktik, får adgang til skolepraktik i uddannelsens øvrige trin, kan indgå i styringen fremadrettet.
 - c) Hvordan kvaliteten af skolepraktik kan styrkes ved, at der arbejdes med reelle opgaver under hensyntagen til, at det ikke må have en konkurrenceforvridende effekter for virksomhederne.

- d) Om kravene til den enkelte elev i forhold til faglig mobilitet, geografisk mobilitet og egen indsats for at søge praktikpladser kan justeres, så de understøtter bedre gennemførelse, og hvordan øvrige regler for skolepraktik tilsvarende kan justeres.
- Hvordan erhvervsuddannelserne og i særlig grad praktikpladserne i højere grad målrettes de unge, samtidig med at der sikres bedre tilbud til voksne, herunder:
 - e) Hvordan de nuværende tilskudsordninger på erhvervsuddannelsesområdet i højere grad tilgodeser unge, så det sikres, at både unge og voksne får den hurtigste vej til en erhvervsuddannelse.
 - f) Hvordan der kan ske en øget udvikling og anvendelse af kompetencegivende uddannelser i VEU-systemet, der giver kompetencer på faglært niveau. Dette skal sikre et mere attraktivt alternativ til ungdomsuddannelsesystemet for virksomheder, udbydere og deltagere. Udvalget skal derfor se på mulighederne for at sikre attraktive tilbud i VEU-systemet målrettet ufaglærte voksne, herunder udvikling af de nuværende modeller i form af GVU og AMU-forløb. Herunder skal der ses på, hvordan kompetenceforløbene fremadrettet kan forankres i de formelle organer, der eksisterer på feltet (råd og faglige udvalg/efteruddannelsesudvalg).
 - g) Hvordan merit og godskrivning i erhvervsuddannelserne og anerkendelse af realkompetencer i voksen- og efteruddannelserne kan styrkes, så ufaglærte voksne med erfaring på arbejdsmarkedet sikres den hurtigste vej til en faglært uddannelse. Det skal herunder undersøges, hvordan de faglige udvalg kan inddrages i arbejdet med realkompetencevurderinger.

Derfor skal udvalget bl.a. undersøge:

- Karakteristika af eleverne i erhvervsuddannelserne, herunder særligt elever i søgekøen i forhold til alder, kvalifikationer og beskæftigelsesbaggrund.
- Karakteristika for og sammensætningen af personer over 25 år i erhvervsuddannelserne med henblik på at afdække, i hvor høj grad voksne med relevant erhvervs erfaring optager pladser på erhvervsuddannelserne til unge.
- Kortlægning af skolepraktikområdet, herunder:
 - a) Fordeling af aktivitet i erhvervsuddannelserne henholdsvis med og uden skolepraktik samt skolepraktik med adgangs begrænsning i forhold til efterspørgslen på arbejdsmarkedet.
 - b) Konsekvenser af nuværende regler for elevernes faktiske og mulige adgang til skolepraktik (karensperiode, EMMA-kriterier, negativliste, kvoter og adgangs begrænsning til skolepraktik på forskellige trin i forhold til praktikpladssituationen i dag mv.).
- Omfanget og brugen af merit på skolerne, skolernes incitamenter i forhold til praktikpladsopsøgende arbejde, virkning af kampagne for flere praktikpladser, virkning af forsøg med praktikpladscentre mv. samt kommunernes indsats i forhold til ledige unge mv.

- Praktikpladspotentialer blandt virksomhederne, herunder karakteristika for de virksomheder, som ikke indgår uddannelsesaftaler.
- Kortlægning af grupper med risiko for frafald.

Med henblik på at følge udviklingen i anvendelsen af skolepraktikken kan den offentlige praktikpladsstatistik omlægges, så den dels bedre belyser de elever, der er i gang med uddannelse, dels giver et mere retvisende billede af uddannelsesgarantien inden for erhvervsuddannelserne, herunder at den reelt afspejler elever, der opfylder kriterierne for at blive optaget i skolepraktik, men som ikke er i gang med uddannelsen umiddelbart efter grundforløbet.

2. Øget kvalitet i erhvervsuddannelserne

Som supplement til en mere grundlæggende og langsigtet løsning på praktikpladsområdet skal udvalget fremlægge konkrete forslag til øget kvalitet i erhvervsuddannelserne med henblik på at gøre dem til mere attraktive uddannelses tilbud. Udvalget skal komme med konkrete forslag til:

- Hvordan adgangskrav på et dokumenteret, evidensbaseret og administrerbart grundlag kan bidrage til at understøtte, at flere unge med de nødvendige forudsætninger kan afslutte en påbegyndt erhvervsuddannelse.
- Hvordan en ændring af indgange, grundforløb, speciale- og trindeling kan fremme en i praksis mere effektiv vej gennem erhvervsuddannelsessystemet, så unge i gennemsnit er yngre, når de færdiggør en erhvervsuddannelse.
- Hvordan uddannelsernes kvalitet styrkes gennem bedre muligheder for, at eleverne opnår højere faglige niveauer, kompetencer inden for innovation og iværksætterier samt studiekompetencer med henblik på eventuel videreuddannelse i fx erhvervsakademiuddannelser eller professionsbacheloruddannelser.

For alle ovenstående forslag gælder:

- At de skal være i overensstemmelse med regeringens målsætning om, at erhvervsuddannelserne er tiltænkt en nøglerolle i forhold til at indfri regeringens målsætning om, at 95 pct. af en ungdomsårgang gennemfører mindst en ungdomsuddannelse i 2015.
- At de skal være i overensstemmelse med regeringens pejlemærker fra Ministerudvalget for Ungdomsuddannelser.
- At de skal være evidensbaserede og omkostningseffektive.
- At de skal basere sig på den nuværende skolestruktur.

Regeringen vil fremlægge et udspil til en folkeskolereform, hvis overordnede målsætning er at forbedre alle elevers faglige niveau med særlig fokus på dansk og matematik. For de unge, der *ikke* har forudsætningerne for at gennemføre en almindelig ungdomsuddannelse, vil regeringen endvidere indføre en fleksuddannelse, der skal tænkes sammen med og i videst muligt omfang integreres i de eksisterende tilbud til denne gruppe.

En styrkelse af det faglige niveau i folkeskolen samt indførelsen af en fleksuddannelse skal bidrage til, at eleverne har et stærkere grundlag for at klare sig videre i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet, herunder bl.a. i erhvervsuddannelserne.

* * *

Økonomi

Initiativerne på erhvervsuddannelsesområdet finansieres inden for de nuværende økonomiske rammer, således at der sikres den bedst mulige udnyttelse af de nuværende ressourcer. Nye initiativer skal derfor holdes inden for den afsatte ramme for staten og for AUB. Nye initiativer må derfor ikke medføre stigninger i de samlede udgifter.

Proces

Der etableres et embedsmandsudvalg med følgende deltagere: LO (1 repræsentant), DA (1 repræsentant), KL og Danske Regioner (1 repræsentant). Fra regeringen deltager repræsentanter fra Ministeriet for Børn og Undervisning og Finansministeriet. Øvrige ministerier inddrages efter behov.

Udvalget afslutter sit arbejde om en mere langsigtet og grundlæggende løsning på praktikpladsområdet, udvalgte initiativer om øget kvalitet i erhvervsuddannelserne samt en overgangsordning i 2013 for præmie- og bonusordningen i oktober 2012 med henblik på at kunne indgå som en del af finanslovsaftalen for 2013. De øvrige elementer i udvalgsarbejdet afsluttes i foråret 2013.

Udvalgets sekretariat varetages af en tværministeriel arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Ministeriet for Børn og Undervisning (formand) og Finansministeriet. Øvrige ministerier inddrages efter behov.

Bilag 2: Udvalgets medlemmer

Udvalget er sammensat af repræsentanter fra Landsorganisationen (LO), Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Kommunernes Landsforening (KL), Danske Regioner (DR) Finansministeriet (FM) og Ministeriet for Børn og Undervisning (MBU).

Udvalgets medlemmer i fase 1 omfatter følgende repræsentanter:

MBU: Afdelingschef Lars Mortensen (formand)

FM: Kontorchef Maria Schack Vindum

LO: LO-sekretær Ejnar K. Holst

DA: Direktør Henrik Bach Mortensen

KL: Centerchef Mikkel Haarder

DR: Kontorchef Janet Samuel

Bilag 3: Udvalgets forslagspapirer

12 forslagspapirer har dannet grundlag for udvalgets drøftelser.

Dertil er der vedlagt et faktuel papir om adgangskrav, der har dannet grundlag for udvalgets indledende drøftelser i fase I om optagelseskrav og adgangsforudsætninger.

Seneste version af papirerne er vedlagt i vilkårlig rækkefølge.

Baggrund

Erhvervsskolerne skal i samarbejde med de faglige udvalg, de lokale uddannelsesudvalg, kommuner, regionale beskæftigelsesråd og andre relevante samarbejdspartnere foretage opsøgende arbejde med henblik på tilvejebringelse af praktikpladser. Det opsøgende arbejde omfatter både godkendte og ikke-godkendte virksomheder. Skolernes ansvar for at foretage praktikpladsopsøgende virksomhed er fastsat i loven.

Skolerne modtager et tilskud, der ydes pr. elev, der indgår uddannelsesaftaler. Der ydes ikke tilskud til uddannelsesaftaler ved de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, da der automatisk stilles uddannelsesaftaler til rådighed under uddannelsen som følge af dimensionering på området.

Tilskuddet til den enkelte institution ydes på grundlag af et fastsat måltal for antal uddannelsesaftaler, som fastsættes af ministeriet.

For aftaler op til og med måltallet udgør taksten i 2012 4.600 kr. pr. aftale.

For aftaler over måltallet udgør taksten 9.200 kr. pr. aftale. På Finanslov for 2012 er der afsat i alt 150 mio. kr. til formålet, hvoraf knap 40 mio. kr. er finansieret af de midler, der var afsat til erhvervsuddannelserne i Globaliseringsaftalen. Der er på FFL13 afsat 152,4 mio. kr. i tilskud, hvilket er inklusiv de knap 40 mio. kr., der hidtil har været finansieret af globaliseringsmidlerne.

Der ydes herudover tilskud til indgåelse af ansættelseskontrakter efter PiU-ordningen i udlandet. På Finanslov for 2012 er der afsat i alt 5,5 mio. kr. til formålet.

Tabel 1. Tilskud til uddannelsesaftaler FL konto 20.31.11.30

Mio kr. (2013- pl)	2009	2010	2011	2012	2013
Tilskud til uddannelsesaftaler	109,5	136,5	170,0	151,7	152,1

Kilde: FFL13 og FL12

De faglige udvalg og de lokale uddannelsesudvalg har tillige til opgave at foretage opsøgende virksomhed. De faglige udvalgs opsøgende arbejde omfatter både godkendte og ikke-godkendte virksomheder inden for udvalgets område. Udvalget vejleder virksomhederne om de forskellige muligheder for at indgå uddannelsesaftaler. De faglige udvalg skal kontakte de godkendte virksomheder med mellemrum for at sikre den bedst mulige anvendelse af virksomhedens potentiale som prak-

tikpladsvirksomhed. De faglige udvalgs sekretariater finansieres af arbejdsmarkedets parter.

Faglige udvalg og lokale uddannelsesudvalg kan søge om tilskud fra AER til vejledning om uddannelsesmuligheder, beskæftigelsesmuligheder og hjælp til aftaleindgåelse mv. for elever og praktikvirksomheder i overgangen fra grundforløb til hovedforløb. I 2012 er den samlede ramme fastsat til 30 mio. kr.

De faglige udvalg skal en gang om året indsende en redegørelse til ministeriet, der skal indeholde en handlingsplan for udvalgets arbejde med at tilvejebringe praktikpladser. Redegørelserne viser stor forskel på, hvor aktive udvalgene er med hensyn til den opsøgende virksomhed, og at flere udvalg ikke har egentlige handlingsplaner for arbejdet.

Erfaringer viser tilsvarende, at der er stor forskel på, hvor aktive institutionerne og de lokale udvalg er med hensyn til opsøgende virksomhed. I flere regioner har regionsrådet eller det regionale vækstforum bidraget til at styrke det praktikpladsopsøgende arbejde.

En skoles incitament til at lave praktikpladsopsøgende arbejde kan variere afhængigt af den generelle praktikpladssituation, skolens uddannelsessammensætning, skolepraktikudbud og skolens økonomi i skolepraktikudbuddet, samt om skolen ligger tæt på eller langt fra måltallet for fordobling af praktikpladstilskuddet.

Forslag

Det foreslås, at det praktikpladsopsøgende arbejde styrkes og gøres mere systematisk gennem en række konkrete initiativer. Målsætningen er at øge antallet af godkendte virksomheder, herunder virksomheder der ikke nødvendigvis kan bidrage med en fuld praktikplads, samt øge andelen af de godkendte virksomheder, der har en eller flere elever ansat. Målsætningen er endvidere at sikre en bedre udnyttelse af praktikpladskapaciteten på beskæftigelsesområder, hvor der er eller opstår ledige praktikpladser, fx som følge af anvendte sociale klausuler i forbindelse med udbud eller af partnerskaber m.v. mellem den offentlige og den private sektor.

De foreslåede initiativer skal bidrage til en permanent styrkelse af det praktikpladsopsøgende arbejde og skal sikre, at de enkelte erhvervsskoler, herunder praktikcentre, og de faglige udvalg prioriterer området. Indsatsen i forhold til at styrke det praktikpladsopsøgende arbejde kan evt. understøttes ved at prioritere/omfordele yderligere økonomiske midler til erhvervsskolernes praktikpladsopsøgende arbejde.

Til at bidrage til målopfyldelsen kan der fx udvikles metoder til at skabe en tydelig organisatorisk og ledelsesmæssig forankring og prioritering af opgaven på skoler-

ne, herunder praktikcentrene, samt synliggøre mål og resultater på skolerne og i offentligheden.

Ansvar for det praktikpladsopsøgende arbejde skal som i dag ligge på erhvervsskolerne, herunder praktikcentrene, og det skal tydeliggøres, hvordan samarbejdet og arbejdsdelingen skal være mellem faglige udvalg og lokale uddannelsesudvalg inden for de enkelte uddannelser, som alle har til opgave at gennemføre praktikpladsopsøgende arbejde.

Det skal i den sammenhæng sikres, at der sker et samarbejde med kommuner, regioner, regionale og lokale beskæftigelsesråd og andre, som kan bidrage til indsatsen, med henblik på at understøtte, at der i højere grad end i dag sker en samlet koordinering af indsatsen, som kan bidrage til en systematiseret og vedholdende indsats.

Det foreslås desuden, at der tages initiativ til, at www.praktikpladsen.dk opdateres og eventuelt videreudvikles som et centralt værktøj til brug for det praktikpladsopsøgende arbejde.

Handlingsplaner

Det foreslås, at skolerne skal forpligtes til at udarbejde lokale handlingsplaner for tilvejebringelse af praktikpladser med henblik på at sikre optimal udnyttelse af praktikpladskapaciteten i godkendte og ikke-godkendte virksomheder, herunder nyetablerede virksomheder.

Handlingsplanerne skal:

- udformes, så de muliggør mål- og resultatstyring på området, med måltal for det praktikpladsopsøgende arbejde for:
 - ikke-godkendte virksomheder
 - godkendte virksomheder uden aftaler
 - godkendte virksomheder med aftaler med henblik på opfølgning/nye aftaler.
- beskrive de ressourcer, der prioriteres til opgaven, samt tilrettelæggelsen af selve den praktikpladsopsøgende aktivitet, herunder strategi for at undgå ikke-besatte praktikpladser inden for det geografiske og branchemæssige område, skolens praktikpladsopsøgende virksomhed dækker.
- beskrive, hvordan indsatsen er koordineret med andre erhvervsskoler, faglige udvalg/lokale uddannelsesudvalg, regioner, kommuner og andre aktører på området, herunder hvordan regionernes arbejdsmarkedsbalancer mv. indgår i det praktikpladsopsøgende arbejde. Hensigten er, at der sikres en koordineret indsats, hvor det fremgår, hvordan aktørerne hver især kan bidrage til at understøtte arbejdet.
- fremgå, hvordan praktikcentre, jf. særskilt forslagspapir, indgår i det praktikpladsopsøgende arbejde, herunder i forhold til deletaler, restaftaler mv.

Den enkelte skoles handlingsplan skal indgå i handlingsplanen for øget gennemførelse, som godkendes af bestyrelsen. Øvrige aktører på området, herunder lokale uddannelsesudvalg, skal informeres og i fornødent omfang inddrages i forbindelse hermed. Handlingsplanerne er omfattet af skolernes generelle kvalitetsarbejde og dermed underlagt ministeriets tilsyn.

De regionale vækstforas viden fra overvågningen af den regionale erhvervsudvikling og fremtidige kompetencebehov kan med fordel inddrages i den opsøgende indsats i forhold til vækstbrancher og -områder.

De faglige udvalgs arbejde med handlingsplaner fortsættes og revitaliseres inden for rammerne af det eksisterende krav om, at faglige udvalg skal udarbejde handlingsplaner for deres praktikpladsopsøgende virksomhed med anvendelse af nøgletal som indikator for indsats og effekt. De faglige udvalg får hermed ikke nye opgaver eller overtager opgaver, der i dag gennemføres af erhvervsskolerne. Det revitaliserede arbejde omfatter også handlinger, der kan holde praktikpladsen.dk opdateret og ajourført.

Nøgletalsindikatorer og benchmarking

Det foreslås, at der udvikles nøgletalsindikatorer, som belyser resultaterne af det praktikpladsopsøgende arbejde. Disse nøgletalsindikatorer skal stilles til rådighed for skolernes interne målstyring, jf. ovenfor.

Der skal desuden udvikles en nøgletalsindikator, der viser forholdet mellem udviklingen i antallet af indgåede uddannelsesaftaler og udviklingen i skolepraktikaktiviteten.

Nøgletalsindikatorerne skal kunne anvendes som grundlag for opfølgning på og eventuelt benchmarking af skolernes indsats på område for praktikpladsopsøgende virksomhed. I denne benchmarking kan regnskabsoplysningerne om skolernes forbrug på det praktikpladsopsøgende arbejde endvidere indgå.

En sådan opfølgning eller benchmarking skal sikre, at der ikke sker utilsigtede forskydninger i skolers og virksomheders brug af skolepraktik på enkelte skoler/praktikcentre med henblik på at identificere problemer tidligt og dermed danne grundlag for evt. reaktioner og indgreb.

Overdragelse af opgaver til praktikcentre

Endvidere foreslås det, at den opsøgende virksomhed mv., der vedrører elever tilknyttet et praktikcenter, i praksis varetages af disse.

Styrket incitament til praktikpladsopsøgende virksomhed

For at styrke skolernes incitament til at opsøge virksomheder, der ikke er praktikpladsgodkendt, udløses et praktikpladstillægstaxameter for indgåede uddannelsesaftaler i disse virksomheder, ligesom der via de nuværende praktikpladstilskud kan ske en omlægning, der i højere grad er incitamentstyrende for skoler.

I dag udmøntes midlerne til skolerne på baggrund af antallet af indgåede aftaler bl.a. på baggrund af et nærmere fastsat måltal for hver enkelt skole. I forhold til at styrke det praktikpladsopsøgende arbejde kan det overvejes, at en større andel af de samlede midler til erhvervsuddannelserne prioriteres til området med henblik på dels at synliggøre indsatsen dels at styrke skolernes incitament til det praktikpladsopsøgende arbejde. Det foreslås derfor, at midlerne ikke alene knyttes op på antallet af indgåede uddannelsesaftaler, men også knyttes op på skolernes faktiske gennemførte praktikpladsopsøgende arbejde.

Der foreslås følgende model for udmøntningen af midler til det praktikpladsopsøgende arbejde:

- 1) Tilskuddet knyttes op på antal indgåede aftaler og et måltal (den nuværende model med en eventuel justering af satserne eller måltallet) plus en bonus for at indgå aftaler med nye virksomheder

Denne model sigter via praktikpladstaxameteret at give skolerne større incitament til at få indgået så mange aftaler som muligt og styrker skolernes prioritering af det praktikpladsopsøgende arbejde. Samtidig og sikrer den et incitament til at få nye virksomheder til at indgå aftaler. Desuden gælder det, at der skal følges op af mål- og resultatstyring, opfølgning og evt. benchmarking mellem skoler.

Forslagene til justering skal ses i sammenhæng med de andre foreslåede ændringer på skolepraktikområdet.

Konsekvenser af forslagene

For elever: Forslagene forventes at have en positiv effekt i forhold til antal praktikpladser, der er til rådighed for eleverne, hvilket gør arbejdet med at finde en praktikplads lettere for eleverne.

For institutionerne: Forslagene medfører, at nogle skoler skal planlægge og tilrettelægge deres praktikpladsopsøgende arbejde mere, end det er tilfældet i dag, hvilket for nogle skoler vil medføre en administrativ byrde, mens for andre vil ligge i forlængelse af skolens nuværende arbejde. Organiseringen vil falde i tråd med den løbende omstilling til mål- og resultatstyring på institutionsområdet.

For virksomhederne: Samspillet mellem skolerne og de faglige udvalgs handlingsplan for flere praktikpladser forventes at medføre en mere sammenhængende indsats over for virksomhederne, hvorfor eventuelle nuværende ulemper for virksomhederne ved indsatsen vil blive mindre.

Økonomi

Forslaget finansieres som udgangspunkt af den ramme, der pt. er afsat på FFL13, hvilket vil sige 150 mio. kr. Alternativet vil være, at der inden for den samlede ramme til erhvervsskolerne prioriteres yderligere midler målrettet til denne indsats.

Baggrund

Uddannelsesaftale mellem elev og virksomhed

En erhvervsuddannelse består som hovedregelen af et grundforløb, der består af skoleundervisning, og et hovedforløb, der består af praktikuddannelse og skoleundervisning, hvor der typisk er vekselvirkning mellem flere praktik- og skoleperioder. (Hovedforløbene i uddannelserne til webintegratør, sundhedsserviceassistent og byggemontagetekniker består alene af skoleundervisning).

Grundforløbet kan gennemføres med eller uden uddannelsesaftale med en virksomhed. Optagelse til hovedforløbet i vekseluddannelserne forudsætter, at eleven har indgået en uddannelsesaftale med en eller flere virksomheder eller er optaget til skolepraktik. Virksomhedspraktik er lønnet med overenskomstmæssig elevløn. Til elever i skolepraktik udbetales skolepraktikydelser, som er højere end SU-stipendiesats.

En virksomhed kan være godkendt til en eller flere uddannelser og til et bestemt eller et ubestemt antal pladser i hver uddannelse. Den klassiske uddannelsesaftale, herunder kombinationsaftaler som involverer flere virksomheder, omfatter alle skole- og praktikperioder i et hovedforløb eller den resterende uddannelse i tilfælde af konkurs eller andre afbrud.

Der er over tid opstået en række varianter og kombinationsmuligheder. En uddannelsesaftale kan i dag være begrænset til at omfatte én skoleperiode og én praktikperiode af en uddannelses hovedforløb, og elever i skolepraktik kan tillige indgå delaftaler, som alene omfatter en praktikperiode eller en del af en praktikperiode. Korte aftaler og delaftaler kan forbindes med skoleundervisning eller skolepraktik, hvor eleven får skolepraktikydelser.

Erhvervsskolerne skal iht. erhvervsuddannelsesloven opsøge og formidle praktikpladser og bistå elever og virksomheder med det administrative arbejde i forbindelse med indgåelse af uddannelsesaftaler.

De faglige udvalg og de lokale uddannelsesudvalg skal ifølge loven ved kontakt med virksomhederne virke for, at der tilvejebringes det antal praktikpladser, som der er behov for ud fra en vurdering af elevernes uddannelsesønsker og de forventede beskæftigelsesudsigter. De skal også virke for, at udbuddet af praktikplad-

ser bliver alsidigt med hensyn til virksomhedernes størrelse og teknologiske udvikling. Det er således nødvendigt, at der kommunikeres og samarbejdes mellem skoler, lokale uddannelsesudvalg og faglige udvalg om den opsøgende virksomhed.

Udbud af skolepraktik

En skole, som udbyder en erhvervsuddannelses hovedforløb, har pligt til at udbyde skolepraktik i uddannelsen, såfremt uddannelsen ikke er på negativlisten. Hvis skolen ikke kan optage en elev på grund af pladmangel eller for få tilmeldinger, skal skolen sørge for, at eleven tilbydes optagelse på en anden skole.

Grundforløbsskolen har ansvar for at iværksætte optagelsesproceduren og for at overføre eleven til samarbejdsskolen i de tilfælde, hvor grundforløbsskolen ikke selv kan udbyde skolepraktik, fx fordi skolen ikke udbyder det ønskede hovedforløb.

Indholdet i skolepraktik

Skolepraktik er praktikuddannelse på skole og uddannelsen har samme mål som praktikuddannelse i virksomheder. Det betyder, at eleverne skal arbejde med opfyldelse af de praktikmål, som er fastsat i uddannelsesbekendtgørelsen og i uddannelsesordningen for den enkelte uddannelse. Skolen skal tilrettelægge praktikuddannelsen i samråd med det lokale uddannelsesudvalg og kan bestemme, at praktikuddannelsen udskydes indtil eleven har gennemført skoleundervisningen eller dele af den, bortset fra undervisning, som indeholder afsluttende prøver.

Erhvervsskolerne, som er selvejende institutioner, skal i deres lokale undervisningsplaner fastlægge det nærmere indhold i skolepraktikken, praktikbedømmelse af elever i skolepraktik, beskrivelse af skolens fremgangsmåde ved vurdering af elevens egnethed i forbindelse med optagelse i skolepraktik samt kriterier og fremgangsmåde ved optagelse af elever i uddannelser til skolepraktik med adgangsbe-grænsning.

Den lokale undervisningsplan udarbejdes i et samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg ved skolen. Det lokale uddannelsesudvalg rådgiver skolen vedr. de uddannelser, der er omfattet af udvalgets virksomhedsområde, i den forbindelse også for samarbejdet mellem skolen og det lokale arbejdsmarked.

Det skal efter de gældende regler af den lokale undervisningsplan fremgå, hvordan skolen tilrettelægger skolepraktikken, så kvaliteten i praktikuddannelsen synliggøres. Det bør tillige fremgå, hvordan skolen i samarbejde med de lokale virksomheder arbejder for at udføre reelle arbejdsopgaver, der ikke medfører konkurrenceforvridende effekter for virksomhederne (deklaration).

Da skolepraktik er praktikuddannelse, har de faglige udvalg i samarbejde med skolen og det lokale uddannelsesudvalg til opgave at foretage løbende kvalitetsudvikling og kvalitetssikring af skolepraktikken.

Forsøg med nye aftalemodeller m.v. med henblik på at kvalitetsudvikle skolepraktik

Der gennemføres i dag forsøg med praktikcentre og nye aftalemodeller med henblik på at kvalitetsudvikle skolepraktik i samspil med virksomhedspraktik blandt andet ved at skolerne organiserer elevernes samlede hovedforløb med anvendelse af en kombination af korte uddannelsesaftaler, delaftaler, skolepraktik og restuddannelsesaftaler. Klynger af virksomheder medvirker i nogle tilfælde efter aftale med en skoles eller et skolesamarbejdes praktikcenter. Desuden gennemføres forsøg med at kvalitetsudvikle skolepraktikken ved at tilvejebringe flere reelle opgaver til brug for skolepraktikken.

Kendte ubensigtsmæssigheder, barrierer mv.

Der er en række barrierer som modvirker, at tilstrækkeligt mange elever får den fornødne praktikuddannelse i virksomheder eller på skole:

- Ændringer i markedsforhold, teknologi og organisation forringer virksomhedernes muligheder for at tilbyde traditionel praktikuddannelse.
- Kendskabet til de nye praktikmuligheder spredes for langsomt og når aldrig frem til beslutningstagerne fx HR-funktioner i internationaliserede virksomheder eller medarbejdergrupper uddannet på andre måder.
- Praktikpladsmarkedet følger konjunkturbevægelserne.
- Mangel på virksomhedspraktikpladser medvirker til dårligt omdømme af erhvervsuddannelserne og genererer frafald.
- Skolepraktik har dårligt omdømme som følge af mangel på realitetsoplevelser i form af reelle opgaver, som udføres i mere virksomhedslignende miljøer, og som følge af at skolepraktikydelsen er lavere en elevlønnen.
- Praktikpladskapaciteten udnyttes ikke fuldt ud, hverken i virksomhederne eller på skolerne.
- Manglende match mellem ledige pladser og elevers uddannelsesønsker.
- Praktikkapaciteten planlægges ikke eller dimensioneres kortsigtet.

Forslag

Udvalget foreslår, at der oprettes praktikcentre med det formål at fremme anvendelsen af praktikpladskapaciteten og øge kvaliteten i skolepraktik gennem en samlet model for afholdelse af praktikuddannelse i et praktikcenter i samspil med delaftaler, korte uddannelsesaftaler og restuddannelsesaftaler.

Udgangspunktet for etableringen af praktikcentre kan være en indfasning af praktikcentre, der bygger på de igangværende forsøg og øvrige erfaringer med skolernes gennemførelse af skolepraktik og anvendelse af mere fleksible aftaleformer.

Der lægges op til, at centrene etableres i løbet af 2013, således at der kan tages højde for erfaringerne fra de igangværende forsøg, som foreligger i foråret 2013, når udvalgets forslag på dette område skal implementeres.

Praktikcentrene skal bidrage til en fleksibel anvendelse af praktikpladskapaciteten i virksomhederne og på skolerne gennem anvendelse af de forskellige uddannelsesaftaleformer, skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter) og andre nyskabelser, jf. udvalgets andre forslag. Det er en forudsætning for etableringen af praktikcentrene, at skolernes tilskyndelse til at få elever i virksomhedspraktik ikke mindskes. Det skal således sikres, at praktikcentrene tilskyndes til i videst mulig omfang at få eleverne i virksomhedspraktik. Dette vil indgå i udvalgets drøftelser i fase II.

I forbindelse med praktikcentrenes etablering er der behov for, at de gældende regler om skolernes forklarende oplysninger om skolepraktikkens indhold og om aktiv medvirken fra arbejdsmarkedets parter aktiveres gennem erfaringsudveksling og forventningsafstemning i forbindelse med praktikcentrenes etablering.

Det samme gælder bestemmelserne om, at der skal foreligge en lønnet uddannelsesaftale, hvis en elevs praktikuddannelse i virksomheden tilfører merværdi til virksomheden, også ved virksomhedsforlagt skolepraktik for at undgå misbrug. Det forudsættes, at dette vil nedsætte varigheden af virksomhedsforlagt undervisning for den enkelte elev, idet overholdelsen forudsættes påset via de lokale arbejdsmarkedsmekanismer.

Elementer i model for praktikcentre kunne omfatte:

- *Fra skolepraktik til praktikuddannelse i praktikcentre:* Forslag om generel oprettelse af praktikcentre, som skal sikre, at elever, som ikke har en uddannelsesaftale for en kompetencegivende uddannelse, hvortil eleven opfylder de faglige adgangskrav, kan gennemføre hele uddannelsen. Praktikcentret skal således tilrettelægge et samlet forløb for elever med anvendelse af: Korte uddannelsesaftaler, delaftaler, kombinationsaftaler, praktik i udlandet og i begrænset omfang virksomhedsforlagt undervisning typisk i kombination med fremrykket skoleundervisning (jf. nedenfor) og elementer af praktikuddannelse i praktikcentret. Som grundlag bruges erfaringerne fra de evaluerede forsøg med praktikcentre til omstilling af skolepraktikordningen. Godkendelse af virksomheder til at bidrage med de enkelte praktikdele sker efter de gældende regler, og der forudsættes ydet en særlig intensiv opsøgende indsats i forhold til virksomheder, som ikke hidtil har været godkendt, ligesom skolerne og de faglige udvalg forudsættes at tage deres godkendelsespraksis op til overvejelse i forbindelse med de nye muligheder. Centrene forventes på baggrund af erfaringer fra forsøgene også at kunne bidrage til en bedre udnyttelse af praktikpladskapaciteten på de beskæftigelsesområder, hvor der er eller opstår ledige praktikpladser i forbindelse med anvendelse af sociale klausuler ved udbud eller af partnerskaber mv. mellem den offentlige og den private sektor.

- *Skoleaftale mellem elev og center:* Optagelse af en elev på praktikcenter sker ved indgåelse af en aftale mellem skole og elev om elevens fortsatte uddannelse, både for elever uden uddannelsesaftale og for elever med aftaler, som kun omfatter dele af en kompetencegivende uddannelse, jf. ovenfor. Ved aftalen får eleven og skolen nogle rettigheder og pligter i forbindelse med uddannelsens gennemførelse. Skoleaftalen skal blandt andet indeholde en detaljeret plan for elevens praktikuddannelse med tilhørende skoleundervisning, herunder aftaler om, hvordan EMMA-kravene opfyldes og om, hvordan og hvornår eleven forventes at nå uddannelsens mål, og om hvordan der følges op på planen. Skoleaftalen forudsættes indgået i forbindelse med elevens optagelse til skolepraktik på praktikcentret. Skoleaftalen skal også bruges som redskab i forhold til dialogen mellem eleven og skolen om perioden efter grundforløbets afslutning og før undervisningens begyndelse, jf. forslag om afskaffelsen af karenperioden, herunder understøtte elevens praktikpladssøgning. Aftalen skal ikke være en ansættelsesaftale i arbejdsretlig forstand, og derfor skal gældende regler om elevernes retsstilling i forbindelse med konstatering af mangelfuld uddannelse eller tvistigheder i øvrigt analyseres med henblik på at sikre og klargøre elevernes, virksomhedernes og skolernes retlige forhold. Aftalen reguleres i fornødent omfang i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.
- *Ændring af praktikperioder generelt:* Alle faglige udvalg skal i forbindelse med deres udviklingsredegørelse vurdere behovet og mulighederne for at indføre fleksible uddannelsestider (max. og min.) således, at praktikuddannelsens varighed, struktur og indhold kan tilpasses de konkrete uddannelsesforhold, som de fremgår af uddannelsesaftalen med virksomheden og af den eventuelle skoleaftale. Dette skal bl.a. sikre, at eleverne kan afslutte deres uddannelse i praktikcentret, når den afsluttende prøve er aflagt. De faglige udvalg skal også analysere praktikmålene med henblik på at skabe øget klarhed om, hvad der skal opnås ved skolepraktik (praktikuddannelse i praktikcenter) henholdsvis praktikuddannelsen i virksomheder. Der kan derved fx ske en afkortning af praktikuddannelse, som ligger efter den afsluttende prøve (svendep prøve mv.). Praktikreglerne, som fastsættes af de faglige udvalg, jf. erhvervsuddannelsesloven, bør i relevant omfang tage højde for, at praktikuddannelsens mål kan nås på en anden måde i et praktikcenter end i en virksomhed. Der skal tages hensyn til forudsat progression i uddannelsesforløbene, og den samlede uddannelses valør må ikke kunne bestrides.
- Når reglerne om *fremrykket skoleundervisning* anvendes, skal det fremgå af skoleaftalen. Aftalen kan revideres, hvis behov herfor opstår undervejs i elevens uddannelse.
- *Godkendelse af praktikcentre:* Et praktikcenter er en del af en godkendt institution for erhvervsrettet uddannelse (erhvervsskole) med evt. tilhørende faciliteter til skolepraktikaktiviteter, som udfører de ovenstående opgaver

inden for et eller flere hovedforløb eventuelt på vegne af, eller med leverancer fra, en eller flere andre erhvervsskoler. Centret skal være organiseret med en leder, som referer til skolens øverste ledelse, og et paritetisk sammensat praktikcenterudvalg for hvert af de lokale uddannelsesudvalg for de relevante hovedforløb som centret udbyder med skolepraktik. Centerudvalget referer til skolens bestyrelse. Alternativt til et praktikcenterudvalg kan det fastlægges, at centret refererer til skolens bestyrelse. Centrene kan fx opstå således:

- Hovedforløb med få godkendte udbydere (der kan lovfæstes et maksimum): De godkendte udbydere (erhvervsskoler) er samtidig godkendt som praktikcentre til vedkommende hovedforløb.
- Hovedforløb med flere end det fastsatte maksimum for godkendte udbydere: Ministeriet for Børn og Undervisning udpeger efter ansøgning fra godkendte udbydere (eventuelt konsortier af godkendte udbydere) et passende antal ansøgere til at være praktikcentre for uddannelsen. Praktikuddannelsen kan finde sted på andre hovedforløbsskoler, med centerskolen som ansvarlig for kvaliteten overfor ministeriet og andre myndigheder. Ministeren godkender praktikcentrene efter indstilling fra REU som forudsættes at rådføre sig med de faglige udvalg. På sigt kan godkendelsesproceduren kombineres med den generelle udbudsgodkendelsesprocedure for hovedforløbene.
- *Produktion:* Praktikcentrenes muligheder for at producere til markedet, og derved kvalitetsforbedre praktikuddannelsen på centret, synliggøres af ministeriet efter indstilling fra REU gennem en vejledning om indgåelse af de nødvendige lokale eller regionale aftaler med erhvervslivet om rammerne for produktion og salg af varer og tjenesteydelser i kontrolleret og begrænset omfang. Vejledningen skal også adressere de retlige rammer, som følger af konkurrencelovgivningen og EU-retten.

Foreløbige bemærkninger om aftaleretlige forhold

Der er bl.a. rejst spørgsmål om prøvetidsreglernes anvendelse i forbindelse med delaftaler mv. som led i en skoleaftale. Erhvervsuddannelseslovens § 60, stk. 2 foreskriver en prøvetid i enhver ny uddannelsesaftale, uanset aftalens varighed. Prøvetiden er begrundet i at uddannelsesaftalen er uopsigelig efter prøvetidens udløb. Det er derfor en beskyttelsesregel for begge parter.

Når en elevs praktikuddannelse i henhold til en skoleaftale består af en flerhed af korte delaftaler mv., som veksler med skoleundervisning og praktikuddannelse på skole, vil eleven være under prøvetid flere gange i løbet af sin praktikuddannelse. Hvis der er tale om en sammenstyknings af mange kortvarige praktikforløb, vil eleven principielt kunne være under prøvetid i hele praktikuddannelsen.

Udvalget finder derfor, at det bør indgå i implementeringen af forslaget, at reglerne om prøvetid overvejes ændret således, at prøvetiden i højere grad gøres af-

hængig af uddannelsesaftalens varighed. Dette princip findes fx i erhvervsgrunduddannelsen, hvor det følger af loven at en praktikaftale skal indgås på en formular, der er godkendt af ministeriet efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser, og at der i formularen fastsættes aftalevilkår om prøvetid, opsigelse og ophævelse.

Om prøvetid er fastsat følgende: ”De første tre måneder i virksomheden er prøvetid, hvis praktikaftalen omfatter seks måneder eller mere. Ved kortere praktikophold kan prøvetiden være én eller to måneder efter aftale.” Det er ikke nærmere fastsat, hvornår prøvetiden kan aftales til én hhv. to måneder. Der er således aftalefrihed herom.

Udvalget finder, at det bør indgå i overvejelserne om implementering af praktikcentre, at erhvervsuddannelseslovens § 60, stk. 2 kan ændres således, at der bliver mulighed for en kortere prøvetid ved uddannelsesaftaler af kortere varighed. Herved vil alle nye uddannelsesaftaler, hvor praktikuddannelsen varer seks måneder eller mere, få en prøvetid på tre måneder som i dag, medens der i andre tilfælde kan aftales en prøvetid på en eller to måneder efter aftaleparternes frie valg. Ved skoleaftaler med et praktikcenter, vil spørgsmålet om prøvetid i korte delaftaler mellem elever og virksomheder, herefter kunne indgå som et dynamisk element i samspillet mellem eleven, skolen og virksomheden.

I den forbindelse vil udvalget endvidere drøfte, om Erhvervsuddannelsesloven kan ændres, så elever kan få en anden retsstilling end i dag vedr. prøveperioden ved uddannelsesaftaler af kortere varighed, der indgår som led i en skoleaftale med et praktikcenter.

Konsekvenser af forslaget:

For elever: Uddannelsesgarantien styrkes markant. Færre falder fra. Der er dog en fare for, at færre får en fuld uddannelsesaftale. Desuden er der risiko for, at nogle elever får en fragmenteret uddannelse uden virksomheden som det faste holdpunkt. Praktikuddannelse på skole får højere status.

For institutioner: Uddannelserne bliver mere attraktive. Skolerne kan bedre planlægge deres aktiviteter og får øget selvforvaltning. Derudover øges kvaliteten i ydelsen gennem ledelsesmæssig fokusering og professionalisering af praktikuddannelsen. Skolens/praktikcentrets ansvar for elevens samlede uddannelse øges.

For virksomheder: Praktikpladskapaciteten udnyttes optimalt, og virksomhedernes arbejde med at ansætte elever i kortere forløb lettes. Øget samspil med institutionen om uddannelse. Der er risiko for, at færre virksomheder ønsker at indgå en fuld uddannelsesaftale.

Økonomi

Forslaget om etablering af praktikcentre lægger ikke umiddelbart op til, skolerne tilføres nye driftsopgaver i forhold til de eksisterende forpligtelser. Det fremgår

desuden af forslaget, at praktikcentre vil indgå i de eksisterende organisatoriske rammer på erhvervsskoler med hovedforløb.

På baggrund heraf vurderes det, at forslaget i begrænset omfang vil medføre statslige merudgifter i form af etableringsudgifter til praktikcentre, mens det ikke forventes at medføre merudgifter i form af kompensation af skolerne for tilførte opgaver. Eventuelle etableringsudgifter afholdes uden for rammen på de 180 mio. kr., og inden for MBU's samlede ramme.

Det må forventes, at en mere fleksibel afholdelse af praktik kan medføre meraktivitet i skolepraktik, men også besparelser i form af en bedre udnyttelse af virksomhedernes praktikpladskapacitet. Det vurderes umiddelbart, at forslaget ikke medfører, at skolepraktikkapaciteten skal udvides, men at der kan gives mulighed for en mere fleksibel afvikling af praktikforløbet inden for den eksisterende kapacitet. Dermed vil forslaget som udgangspunkt være udgiftsneutralt.

Der vil fremadrettet ske en opfølgning og overvågning af udviklingen i skolepraktikaktiviteten, dels samlet set, dels på den enkelte skole/praktikcenter. Der vil i den sammenhæng løbende ske en vurdering af aktivitetsniveauet, som sammenholdes med de samlede forventninger til skolepraktikaktiviteten som forudsat på de årlige finanslove.

Udvalget finder dog, at der må påregnes en mindre merudgift til støtte for udviklingsarbejde ved oprettelse af de nye praktikcentre. Denne udgift forudsættes afholdt inden for rammerne af bevillinger til forsøgs- og udviklingsarbejde på MBUs område.

Baggrund

Der er som udgangspunkt fri adgang og frit optag til erhvervsuddannelserne. Der er dog fastsat begrænsninger i adgangen til enkelte uddannelser. Adgangsbegrænsningerne forekommer i tre varianter, som indebærer forbud for skolerne mod at optage flere end et vist antal elever til:

1. Skoleundervisning uden uddannelsesaftale inden for en given uddannelses grundforløb.
2. Praktikuddannelse på skole (skolepraktik) efter grundforløbet i en given uddannelse.
3. Hovedforløb med praktikuddannelse i den offentlige sektor inden for social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse.

Ad 1 – 3: Adgangsbegrænsning skal i alle tilfælde fastsættes under hensyn til beskæftigelsesmulighederne. Fastsættelse af begrænset adgang til skolepraktik kan dog også varetage hensynet til virksomhedernes ansvar for sikring af vekseldannelsesprincippet. Begge hensyn er lovfæstede. De nærmere regler er fastsat administrativt.

Ad 1 – 2: For begge disse antalsbegrænsninger gælder, at ministeren efter indstilling fra REU fastsætter, hvilke uddannelser, der skal være adgangsbegrænsede og dernæst bestemmer adgangsbegrænsningens omfang. De faglige udvalg rådgiver REU om begge dele. Den første del fastsættes i reglerne om uddannelserne. Omfanget fastsættes årligt via breve til skolerne.

Ad 1: Hvis der er fastsat adgangsbegrænsning til skoleundervisningen i en uddannelse, er der som udgangspunkt kun adgang til uddannelsens grundforløb for elever med uddannelsesaftale.

Ministeren kan dog fastsætte, at der herudover kan optages elever i begrænset omfang. Dette sker i praksis én gang årligt efter en procedure, hvor REU på baggrund af oplysninger, som dels er indhentet fra de faglige udvalg og dels modtaget fra ministeriet, afgiver udtalelse om:

1. Uddannelsens samlede kvote, dvs. antallet af elever som kan optages til uddannelsen uden uddannelsesaftale.
2. Det nøgletal, hvormed den samlede kvote fordeles på skoler.

Nøgletallet fremkommer som den procentdel, som kvoten udgør af de uddannelsesaftaler (dog med undtagelse af korte uddannelsesaftaler, restuddannelsesaftaler og delaftaler), som er registreret for uddannelsen i det kalenderår, der ligger to år

forud for det år, kvoten gælder for. Den enkelte skoles kvote udregnes som den fastsatte procentsats af den del af aftalerne, som er registreret ved skolen. På den måde bliver kvotens fordeling en funktion af den enkelte skoles evne til at optage elever med uddannelsesaftale. For uddannelser uden praktikuddannelse, for nye udbudsgodkendte skoler og nye uddannelser kan fordelingen ikke foretages på denne måde. I disse tilfælde fastsættes kvoter i absolutte tal. Alle kvoter skal anmeldes i juni måned gældende for det følgende kalenderår. Hvis en skole ikke anvender sin kvote, forudsættes kvoten overdraget til en anden skole.

Ad 2: Fastsættelsen af kvoter ved adgangsbegrænsning til skolepraktik (praktikuddannelse uden uddannelsesaftale) sker på tilsvarende måde, som fastsættelsen af kvoter ved adgangsbegrænsning til en uddannelses grundforløb.

Ad 3: Der er fri adgang til social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske grunduddannelse for elever med uddannelsesaftale med private, som ikke indgår i dimensioneringen. Adgangsbegrænsningen til den offentlige sektor udgøres af en fastlagt dimensionering inden for hver region svarende til behovet for færdiguddannede. Dimensioneringen beror for tiden indtil 2015 på en aftale mellem staten, Danske Regioner, Kommunernes Landsforening og Landsorganisationen. Dimensioneringen fordeles på skoler af ministeriet efter indstilling fra REU. De faglige udvalg rådgiver REU herom. Indtil 50 pct. af de dimensionerede pladser til social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse kan besættes af arbejdsgiverne gennem fri ansættelse. Øvrige elever optages og henvises af skolerne til ansættelse i kommuner og regioner i overensstemmelse med dimensioneringen.

Nuværende omfang af adgangsbegrænsning til grundforløb

Der er fastsat adgangsbegrænsning til grundforløb i 12 af de nuværende 109 erhvervsuddannelser, jf. tabel 1.

Tabel 1: Adgangsbegrænsning til grundforløb for 2012

Uddannelse	Kvote (pct.)	Kvote (antal)	Aftaler ¹ 2010	Antal skoler der er godkendt til at udbyde uddannelsen
Beklædningshåndværker	245 pct.	127	52	3
Digital Media	241 pct.	65	27	5
Film- og Tv-produktionsuddannelsen	225 pct.	113	50	2
Fitnessinstruktør	39 pct.	30	77	3
Fotograf	262 pct.	110	42	2
Frisør	50 pct.	250	501	10
Guld- og sølvsmed	64 pct.	15	24	2
Kosmetiker	80 pct.	81	101	3
Mediegrafiker	180 pct.	238	132	7
Sundhedsservicesekretær	-	500	-	15

¹ Eksklusive korte uddannelsesaftaler, restuddannelsesaftaler og delaftaler

Teater-, udstillings- og eventtekniker	263 pct.	100	38	3
Veterinærsygeplejerske	10 pct.	9	85	1
I alt	-	1.638	1.129	

Nuværende omfang af adgangsbegrænsning til skolepraktik

Adgangen til skolepraktik er strukturelt reguleret på følgende måder:

1. Frit optag
2. Uddannelser der ikke udbydes med skolepraktik (negativlisten)
3. Uddannelser med adgangsbegrænsning til skolepraktik (kvoter)

Ad 1: Der er som udgangspunkt frit optag til skolepraktik, og skolerne har pligt til at udbyde skolepraktik i alle uddannelser.

Ad 2: Ministeren fastsætter efter indstilling fra REU, hvilke uddannelser skolerne ikke udbyder med skolepraktik. Dette er fastsat for 59 uddannelsers vedkommende.

Ad 3: Hjemmel til at fastsætte adgangsbegrænsning til skolepraktik blev sammen med en lang række andre ændringer i lovgivningen om erhvervsuddannelserne m.v. indført ved lov nr. 1228 af 27. december 2003, som trådte i kraft den 1. januar 2004.

Lovændringen var en udmøntning af dele af den politiske aftale mellem den daværende regering (Venstre og Det konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre *om finansieringsomlægning i forlængelse af udmøntning af aftalen om bedre uddannelser (Fase II), 5. november 2003.*

Følgende er anført i lovforslaget som begrundelse for den nye hjemmel: *"Som noget nyt bliver der mulighed for at fastsætte adgangsbegrænsning til konkrete uddannelser med skolepraktik. Ordningen forventes udmøntet på samme måde som ved adgangsbegrænsning til uddannelsen som helhed. Ændringen skal forbinde skolepraktik i et uhensigtsmæssigt omfang i fag (modefag), der bliver søgt i et omfang, hvor det må antages, at uddannelsen ikke realistisk kan føre til beskæftigelse efter afsluttet uddannelse og i tilfælde, hvor skolepraktikmuligheden er årsag til en utilfredsstillende adfærd fra virksomhederne med hensyn til at indgå ordinære uddannelsesaftaler."*

Der er ingen nærmere begrundelse for, hvorfor man ikke nøjedes med at anvende de hidtidige regler om adgangsbegrænsning til uddannelserne som helhed, men det indgik i aftalen, som er gengivet i bemærkningerne til lovforslaget, at der skulle etableres adgangsbegrænsning til flere erhvervsuddannelser end hidtil med henblik på at øge de uddannedes beskæftigelsesmuligheder. Dette krævede ikke ny lovgivning, men kunne ske ved en administrativ praksisændring. Herom hed det blandt andet i bemærkningerne til lovforslaget:

"Adgangsbegrænsning vil som hidtil kun omfatte elever, der ikke har en uddannelsesaftale, der omfatter overgangen mellem grund- og hovedforløb i den pågældende uddannelse. Der gennemføres

en intensiveret overvågning af uddannelsernes relevans på arbejdsmarkedet. Ministeriet tilrettelægger overvågningen af uddannelserne i dialog med Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser. Overvågningen tager afsæt i de nyeste tal for de færdiguddannedes beskæftigelsesfrekvenser inden for de enkelte erhvervsuddannelser suppleret med andre relevante oplysninger. Ministeriet optager drøftelser med de relevante faglige udvalg om mulige årsager til en lav beskæftigelsesfrekvens for de færdiguddannede og indgår aftaler med de faglige udvalg om initiativer som kan muliggøre, at beskæftigelsesfrekvensen for de færdiguddannede stiger til et acceptabelt niveau. Den intensiverede overvågning kan få som konsekvens, at flere erhvervsuddannelser vil blive omfattet af adgangsbegrænsning.”

Det er forudsat i lovens forarbejder, at elever, der uforskyldt har mistet deres uddannelsesaftale, fx pga. virksomhedens konkurs, eller som har afsluttet en kort uddannelsesaftale, skal kunne optages til skolepraktik uden for adgangsbegrænsningen.

I begyndelsen fik 10 uddannelser adgangsbegrænsning til skolepraktik. Kvoterne blev i alle tilfælde fastsat til 0. Fra sommeren 2009 har der været fastsat kvoter større end 0 på alle uddannelser med adgangsbegrænsning til skolepraktik, bortset fra uddannelsen til dyrepasser. Kvoterne er siden finansieret og fastlagt politisk for et år ad gangen som en del af finanslovsaftalerne for årene 2010-2012.

Der er for 2012 fastsat adgangsbegrænsning til skolepraktik i 12 uddannelser, jf. tabel 2.

Tabel 2: Adgangsbegrænsning til skolepraktik for 2012

Uddannelse	Kvote (pct.)	Kvote (antal)	Aftaler ² 2010	Antal skoler der er godkendt til at udbyde uddannelsen
Anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger	41,0 pct.	100	244	13
Data og kommunikation	50,3 pct.	195	388	9
Dyrepasser	0,0 pct.	0	0	2
Elektriker	48,7 pct.	388	797	18
Elektronik og svagstrøm	32,9 pct.	28	85	6
Kontoruddannelse med speciale	15,4 pct.	555	3.603	27
Mekaniker (to uddannelser)	47,5 pct.	555	1.168	23
Snedker	94,4 pct.	67	71	9
Teknisk designer	40,1 pct.	55	137	14
Træfagenes Byggeuddannelse	51,7 pct.	557	1.077	24
I alt	-	2.500 ³	7.570	

Fordelingen af kvotepladser skal som tidligere nævnt udmeldes til skolerne i juni måned gældende for det følgende kalenderår. Det har dog ikke været muligt at

² Eks. korte uddannelsesaftaler, restuddannelsesaftaler og delaftaler

³ 500 pladser reserveret til forsøg med skolepraktik

overholde denne frist, fordi den samlede kvote er blevet fastlagt i forbindelse med finanslovens tilblivelse. Udmeldingen fra ministeriet er derfor først sket umiddelbart efter finanslovens vedtagelse.

Optagelse af elever når der er adgangsbegrænsning

Hvis der er flere ansøgere, end de der kan påbegynde grundforløbet uden uddannelsesaftale henholdsvis skolepraktik inden for skolens optagelsestal, træffer den skole, hvor undervisningen skal gennemføres, afgørelse om, hvem der kan påbegynde grundforløbet henholdsvis praktikuddannelse på skolen.

Afgørelsen skal træffes ud fra en vurdering af den enkelte ansøgers egnethed til uddannelsen på baggrund af hidtidige uddannelsesforløb og eventuel beskæftigelse, medmindre andet fremgår af reglerne om den enkelte uddannelse. Eleverne skal senest 4 uger før påbegyndelsen af grundforløbet, henholdsvis skolepraktikken, have besked, om de er optaget. For uddannelsesparate elever, som ønsker optagelse til et grundforløb umiddelbart efter grundskolen eller 10. klasse, træffer uddannelsesinstitutionen dog afgørelsen senest den 15. april.

Elever, der ikke optages, skal vejledes om andre uddannelsesmuligheder og om klagemulighederne. For elever, som søger optagelse til grundforløbet direkte fra grundskolen eller 10. klasse, gælder en særlig procedure.

Ministeriet har ikke fastsat regler om skolernes vurderinger af elevernes egnethed for de enkelte uddannelser, men en skoles lokale undervisningsplaner skal indeholde en beskrivelse af skolens kriterier og fremgangsmåde ved optagelse af elever når der er adgangsbegrænsning for derved at sikre forudberegnelighed og saglighed i skolens sagsbehandling.

Der er ikke eksempler på regler i de enkelte uddannelsesbekendtgørelser om kriterier for skolernes afgørelser på dette område.

Fremgangsmåden varierer fra skole til skole og fra uddannelse til uddannelse, men det grundlæggende princip er, at skolerne skal foretage en individuel vurdering af alle ansøgere og at negative afgørelser skal være begrundede.

Skolernes afgørelser i sager om optagelse til grundforløbet kan indbringes for ministeriet. I sager om optagelse til skolepraktik, kan afgørelserne indbringes for det faglige udvalg. Ministeriet modtager meget få klagesager, og har ikke kendskab til omfanget og arten af klager til de faglige udvalg.

Forsøg med adgangsbegrænsningen til skolepraktik

Under forsøgsprogrammet ”Kvalitet i skolepraktik”, som løber i 2011-2012, er der blevet tildelt en forhøjet kvote til nogle skoler med henblik på at undersøge mulighederne for en alternativ regulering af adgangsbegrænsningen til skolepraktik, herunder konsekvenser af reelt frit optag til de pågældende uddannelser. Der er reserveret 500 kvotepladser hertil. Resultatet af forsøgene forventes at foreligge i 1. kvartal 2013.

Særlig udfordring i forhold til adgangsbegrænsning til skolepraktik

Den nuværende model med etårig finansiering gennem praktikpladsaftaler skaber usikkerhed for erhvervsskolerne og eleverne samt sætter skolernes administration under pres. Usikkerheden opstår ved, at skolerne og eleverne ikke er bekendt med mulighederne for optagelse til skolepraktik (kvoterne) før meget tæt på årsskiftet, hvorfor skolerne ikke kan indrette deres budget og drift på, at de har skolepraktik-elever i det efterfølgende år. Samtidig kan eleverne ikke forudberegne, om de kan optages til skolepraktik, hvorved de bliver udsat for en særlig risiko for at falde fra.

Forslag

Som led i omlægningen af styringen af kapaciteten på skolepraktikområdet foreslås det, at adgangsbegrænsning til skolepraktik på de kvotebelagte uddannelser ophæves bortset fra adgangsbegrænsningen til skolepraktik i uddannelsen til dyrepasser, og at der i stedet for indføres adgangsbegrænsning til de pågældende uddannelsers grundforløb, efter gældende regler. Adgangsbegrænsningen flyttes således fra optag på hovedforløbet til optaget på grundforløbet. Udgangspunktet er, at omlægningen skal ske for de 11 uddannelser, der i dag er omfattet af adgangsbegrænsning til skolepraktik.

Ved denne omlægning træffer Ministeriet for Børn og Undervisning efter de gældende regler for adgangsbegrænsning til uddannelserne den konkrete afgørelse om, at uddannelsen omfattes af adgangsbegrænsning til grundforløbet, og at der fastsættes en kvote. Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser afgiver indstilling efter indhentning af rådgivning fra de faglige udvalg.

Rådets indstilling er baseret på oplysninger om de faglige udvalgs forslag til kvoter for året samt kvoterne de foregående tre år inklusiv beregningsgrundlag, beskæftigelsesfrekvenser og videreuddannelsesfrekvenser de fire seneste år, antal færdiguddannede det seneste år, og de faglige udvalgs vurdering af det fremtidige behov for færdiguddannede.

De fastsatte kvoter skal have en størrelse, så et passende antal elever kan optages i skolepraktik, hvis de ikke opnår en uddannelsesaftale senest ved grundforløbets afslutning, og så der tages hensyn til omvalg og frafald i grundforløbet, da en elev, der falder fra eller vælger om, har brugt en kvoteplads. Desuden skal de fastsatte kvoter tage hensyn til, i hvor høj grad der er tradition i branchen for at indgå uddannelsesaftaler inden eleven begynder på grundforløbet (Ny mesterlære og praktikadgangsvej) eller om uddannelsesaftalen typisk indgås efter eleven er begyndt i grundforløbet (skoleadgangsvej). Dette medfører, at kvoterne fra skolepraktik ikke kan overføres direkte til en kvote for optag til uddannelsen.

Ministeriet vil gennemføre et analysearbejde af omvalg og frafald i grundforløbet i de uddannelser, hvor der sker en omlægning af adgangsbegrænsningen fra ad-

gangsbegrænsning til skolepraktik til adgangsbegrænsning til optagelse i grundforløb.

Forslaget medfører ikke, at de pågældende uddannelser får permanent adgangsbegrænsning, men at de på linje med de øvrige erhvervsuddannelser indgår i en årlig vurdering af behovet for eventuel adgangsbegrænsning. Dog skal kvoten fastsættes således, at aktiviteten på skolepraktik kan afholdes inden for den afsatte økonomiske ramme, jf. tabel 1.

Hjemmelen til at adgangsbegrænse skolepraktik opretholdes, men anvendes foreløbig alene til uddannelsen til dyrepasser.

I samarbejde med de faglige udvalg for de pågældende uddannelser kan der fastsættes kriterier for skolernes bedømmelse af ansøgernes egnethed for uddannelserne. Det forudsættes drøftet i fase 2, om der skal fastsættes centrale rammer for sådanne kriterier.

Udvalget forudsætter, at en ansøgers egnethed for optagelse til eux som hidtil kan indgå i skolens samlede vurdering af ansøgerens egnethed for uddannelsen. Desuden finder udvalget, at det bør vurderes nærmere, hvordan optaget af EUX-elever skal foregå på uddannelser med adgangsbegrænsning inden for centralt fastsatte rammer, jf. ovenfor.

Der er grundlæggende tale om en styringsmæssig omlægning, der sikrer, at eleverne ikke unødigt gennemfører et grundforløb uden videre mulighed for at komme i praktik eller skolepraktik. Det er ikke hensigten med omlægningen at begrænse antallet af elever, der bliver uddannet inden for de omfattede uddannelser i forhold til i dag. I modellen indgår en mekanisme, hvor antallet af skolepraktikpladser på den enkelte skole afhænger af antallet af virksomhedspladser på den samme skole, svarende til de gældende regler, jf. ovenfor. Aktivitetskapaciteten, i form af det samlede antal uddannelsesaftaler og skolepraktikpladser, vil derfor som udgangspunkt være uændret.

Forslaget bidrager til at reducere frafald efter grundforløbet på grund af mangel på praktikplads eller manglende mulighed for skolepraktikplads. Elever, der ikke kan optages på en uddannelse med adgangsbegrænsning, tilbydes optag i en anden erhvervsuddannelse eller en anden ungdomsuddannelse.

Forslaget har primært betydning for elevernes og skolernes mulighed for forudberegning af uddannelsesmulighederne for den enkelte elev.

Forslaget skal ses i sammenhæng med de andre foreslåede ændringer på skolepraktikområdet.

Behovet for adgangsbegrænsning til en given uddannelse vurderes årligt af de faglige udvalg i de udviklingsredegørelser om de enkelte uddannelser, som behandles

af Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser og Ministeriet for børn og undervisning.

I fase 2 vil udvalget drøfte, hvordan optagelsen de bedst egnede sikres til uddannelser med adgangsbegrænsning.

I fase 2 vil udvalget endvidere drøfte, om der er grundlag for at anbefale, at der indføres adgangsbegrænsning til de andre uddannelser, der i dag udbydes med skolepraktik.

Økonomi

Ændringen forventes at medføre statslige merudgifter for ca. 117 mio. kr. i 2016, jf. tabel 1. Det er en forudsætning for forslaget, at de merudgifter til skolepraktik, som knytter sig isoleret til forslaget, ikke overstiger den afsatte bevilling, jf. også tabel 1.

Tabel 1. Statslige merudgifter ved forslaget				
Mio. kr. 2013-pl	2013	2014	2015	2016
Drift til skolepraktik	58	101	114	118
- heraf udgifter til videreførelse af nuværende aktivitetsniveau	45	78	88	91
- heraf udgifter til forventet aktivitetsstigning som følge af reduceret frafald	13	23	26	27
Anm.: Beregningen er foretaget på baggrund af FFL13-prognose for skolepraktikaktivitet. Den forventede tilgang i 2013 er fladt fremskrevet i perioden 2014-2016. Kilde: MBU				

Aktiviteten er baseret på aktivitetsprognosen på FFL13, hvori der indgår et bortfald af kvotepladserne til skolepraktik fra FL12. Derfor medregnes merudgifter til fastholdelse af det nuværende aktivitetsniveau.

For kvotepladserne på FL12 forventes kvoteudnyttelsen at være på 60 pct. svarende til 1.800 pladser for hele året i 2012, vurderet på baggrund af aktiviteten i første halv af 2012. Der er således lagt merudgifter ind svarende til 1.800 skolepraktikpladser. Dertil må der forventes en stigning i tilgang til skolepraktik som følge af lavere frafald i overgangen mellem grund- og hovedforløb. Der er antaget en stigning på 10 pct. i forhold til den forventede tilgang til skolepraktik i 2012.

Samtidig forventes der merudgifter for AER på ca. 138 mio. kr. i skolepraktikydel-
se.

Tabel 2. Merudgifter for AER ved forslaget				
Mio. kr. 2013-pl	2013	2014	2015	2016
Skolepraktikydelse	64	114	132	138
- heraf udgifter til videreførelse af nuværende aktivitetsniveau	49	88	102	106
- heraf udgifter til forventet aktivitetsstigning som følge af reduceret frafald	15	26	30	32
Kilde: MBU				

Boks 1: Beregningsforudsætninger

Det forventes, at forslaget vil give en øget tilgang på 2.334 elever i 2013 og frem i forhold til FFL13-prognosen for aktivitetsniveauet i skolepraktik.

Af de 2.334 elever skyldes de 1.800 ekstra elever en forventet videreførelse af det nuværende aktivitetsniveau, som er forhøjet som følge af de aftalte ekstra 3000 skolepraktikpladser. Kvoten har dog ikke været udnyttet fuldt ud. De hidtidige erfaringer med kvoteudvidelser viser, at 69 pct. af de 1500 kvotepladser blev benyttet i 2012, at 76 pct. af de 1.500 kvotepladser blev benyttet i 2011, og i 2012 forventes en lavere kvoteudnyttelse på ca. 60 pct., vurderet på baggrund af aktiviteten det første halvår af 2012. Der er regnet med et videreført aktivitetsniveau i 2013 og frem svarende til 60 pct. af 3.000 pladser, dvs. 1.800 pladser ekstra..

Stigningen på de 534 ekstra pladser skyldes en antagelse om, at forslaget vil medføre en stigning i tilgangen på grund af reduceret frafald efter grundforløb. Der er antaget en stigning på 10 pct. i forhold til den forventede tilgang i 2012, som udgør 5.344 elever.

Skolepraktikydelsen er beregnet på baggrund af en gennemsnitlig skoleydelse pr. årselev på 73.433 kr.

Det er antaget, at forslaget samlet set ikke medfører ændringer i aktiviteten på grundforløbet.

Baggrund

Egnede praktikpladssøgende elever, som to måneder efter at have afsluttet et adgangsgivende grundforløb i en erhvervsuddannelse ikke har eller har haft en uddannelsesaftale, skal tilbydes optagelse til skolepraktik, jf. § 66 a, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser, hvis den pågældende uddannelse udbydes med skolepraktik, jf. § 66 b, stk. 3, i loven. Desuden er der adgang til skolepraktik for en række andre elever, som på forskellig måde har været i gang med en erhvervsuddannelse efter grundforløbet.

Det er denne to-måneders regel, som kaldes karensperioden. Reglen indebærer på den ene side, at elever ikke kan tilbydes skolepraktik, hvis det er mere end to måneder siden, at de har afsluttet grundforløbet, og de ikke er omfattet af de særlige regler om elever, der har mistet en aftale uforskyldt, eller som har gennemført en uddannelses trin 1 m.fl. På den anden side betyder reglen også, at elever ikke kan optages til skolepraktik før udløbet af de to måneder.

Karensperioden har til formål at sikre, at alle praktikpladsmuligheder er udtømt, før optagelse til skolepraktik kan komme på tale. I modsat fald kan skolerne være nødsaget til at oprette skolepraktikpladser, som kan være overflødige, fordi mange elever får en praktikplads i løbet af de første måneder, efter afsluttet grundforløb. I 2010 havde 40 % af eleverne, der afsluttede et grundforløb uden en uddannelsesaftale, indgået en aftale to måneder efter afslutningen.

Elever, der har opfyldt optagelsesbetingelserne, og som tager imod tilbuddet om optagelse til skolepraktik, skal påbegynde skolepraktik på erhvervsskolen inden for en måned efter afslutningen af karensperioden, jf. § 113 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Eleverne modtager skolepraktikydelse, og udløser tilskud til skolerne, fra det tidspunkt, hvor de er optaget til skolepraktik.

Karensperioden indeholder to problematikker. For det første er der nogle elever, som falder fra deres uddannelse under karensperioden. For det andet er der nogle elever, som ikke har et forsørgelsesgrundlag under perioden.

Under forsøgsprogrammet "Kvalitet i skolepraktik", der afsluttes i 1. kvartal 2013, pågår der fire forsøg, hvor der er givet dispensation fra karensperioden. Disse forsøg har til formål at undersøge karensperiodens betydning for elevernes fastholdelse og optagelse til skolepraktik.

Der foreligger ikke evidens for, hvilke enkeltfaktorer som har særlig betydning for, at elever aktuelt falder fra i karensperioden eller fravælger skolepraktik.

Elevernes forsørgelsesgrundlag under karensperioden afhænger af elevens alder, idet elever under 18 år hverken kan modtage SU eller kontanthjælp, mens elever, der er fyldt 18 år, kan modtage SU under supplerende grundforløbsundervisning, som erhvervsskolerne skal tilbyde eleverne i karensperioden, og kontanthjælp efter reglerne herom. For alle elever gælder det dog, at eleven kan tage lønnet beskæftigelse i karensperioden, uden at dette har direkte betydning for deres optagelse til skolepraktik.

Forslag

Udvalget foreslår, at karensperioden afskaffes, således at eleverne herefter optages direkte på hovedforløbet på grundlag af enten en uddannelsesaftale med en virksomhed eller en skoleaftale med et praktikcenter. Elever med skoleaftale påbegynder skoleundervisningen eller praktikuddannelsen i et praktikcenter en måned efter endt grundforløb, såfremt eleven ikke forinden har indgået en uddannelsesaftale. Skoleaftalen indeholder en beskrivelse af det aftalte forløb, herunder om elevernes pligt til praktikpladssøgning. Skolerne skal samtidig understøtte elevernes praktikpladssøgning i perioden fra grundforløbets afslutning til påbegyndelse af praktikuddannelse i praktikcentret, jf. forslagspapir om praktikcentre.

Konsekvenser af forslaget

For elever: En afskaffelse af karensperioden og indførelse af direkte optag på hovedforløbet men med påbegyndelse en måned efter endt grundforløb betyder, at eleverne kan blive optaget til skolepraktik hurtigere efter afslutningen af grundforløbet. Elevernes uklare situation under karensperioden fjernes, hvilket kan mindske frafaldet. Samtidig sikres eleverne tid til at søge en praktikplads efter endt grundforløb. Forslaget kan dog indebære, at flere elever, for en kortere eller længere periode, optages til praktikuddannelse i et praktikcenter som følge af, at søgeperioden mindskes. I den mellemliggende periode vil eleverne ikke modtage skolepraktikydelse eller SU.

For institutioner: Det samlede forslag vil sikre skolerne tid til tilrettelæggelse af hovedforløbene. De ulemper, en afskaffelse eller justering af karensperioden ville medføre isoleret set, minimeres ved den samlede løsning, herunder minimeres ulemper i form af øget optagelse til kortvarig skolepraktik og pres på skolernes pædagogiske og økonomiske administration ved optagelse af eleverne til skolepraktik straks efter afslutningen af grundforløbet. Med det samlede løsningsforslag sikres skolerne således mulighed for at tilpasse kapaciteten til optaget.

For virksomheder: Den samlede løsning understøtter elevernes motivation til at være aktivt søgende, fagligt mobile og geografisk mobile for at få en praktikplads med løn, før praktikuddannelsen på praktikcentret begynder.

Økonomi

Forslaget skønnes at medføre statslige merudgifter i størrelsesorden 37 mio. kr., jf. tabel 1.

Tabel 1. Statslige merudgifter som følge af forslaget	
2013-pl	Mio. kr.
Driftsudgifter (taxameterudgift)	47
Besparelse i supplerende grundforløbsundervisning	10
I alt	37
Anm.: Beregningen er behæftet med stor usikkerhed. Se beregningsforudsætninger.	
Kilde: MBU	

Det forventes, at flere elever vil tilgå skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter) som følge af, at karensperioden afskaffes, og fordi eleverne nu kan optages direkte på hovedforløbet, således at eleven kan påbegynde skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter) en måned efter grundforløbet. Desuden antages det, at forslaget vil nedbringe frafald i overgang fra grundforløb til hovedforløbet. Dette giver øgede taxameterudgifter for staten. Samtidig forventes forslaget at medføre en besparelse i udgifter til supplerende grundforløbsundervisning, som pt. tilbydes elever i karensperioden for at give mulighed for at skifte uddannelsesretning.

Forslaget vil desuden indebære merudgifter for AER i form af skolepraktikydelse. Merudgiften anslås at være på 44 mio. kr. Der er ikke beregnet udgifter til skolepraktikydelse i den måned, der ligger mellem afslutning af grundforløb og påbegyndelse af hovedforløb, da forslaget indebærer, at eleverne ikke er berettiget til skolepraktikydelse før påbegyndelse af uddannelsen.

Tabel 2. Merudgifter for AER ved forslaget	
Mio. kr. 2013- pl	
Skolepraktikydelse	44
Kilde: MBU	

Som følge af forslaget må der forventes en besparelse i SU alt afhængig af, hvilket forsørgelsesgrundlag eleverne har haft i karensperioden. Imidlertid er der ikke opgørelser af forsørgelsesgrundlaget, og MBU har derfor ikke noget datagrundlag til at kunne foretage et skøn af besparelsens omfang.

Boks 1: Beregningsforudsætninger

Ca. 40 pct. af de elever, der i 2010 afsluttede deres grundforløb, havde indgået en uddannelsesaftale to måneder efter afslutning af deres grundforløb. I beregningen er der taget udgangspunkt i, at 20 pct. af de elever, der afslutter grundforløbet, vil indgå en uddannelsesaftale mellem 1 - 2 måneder efter afslutning af deres grundforløb. Forslaget forventes at medføre en adfærdsændring hos disse elever, idet de nu tidligere end før vil finde en uddannelsesaftale i stedet for at overgå til skolepraktik. Det antages derfor, at ca. 3/4 af disse elever vil tilgå skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter) i en måned som følge af forslaget.

Desuden antages det, at forslaget vil medføre et lavere frafald i overgangen til hovedforløbet. Beregningen har taget udgangspunkt i, at der derfor vil være en stigning på 10 pct. i tilgangen til skolepraktik.

I 2010 svarede antallet af elever, der gennemgik supplerende frivillig grundforløbsundervisning til 36 pct. af den samlede tilgang til skolepraktik. Ved anvendelse af samme procentsats vil 989 elever i 2013 modtage supplerende grundforløbsundervisning. I beregningen antages en besparelse svarende til 50 pct. i antallet af elever, der modtager supplerende grundforløbsundervisning.

Der er i beregning ikke taget højde for eventuelle øvrige adfærdsændringer, herunder ændring i søgemønster, som følge af karensperiodens afskaffelse.

Beregningen er foretaget med udgangspunkt i det antal elever, der i 2013 forventes at afslutte deres grundforløb (34.898 elever), den forventede tilgang til skolepraktik i 2013 (2766 elever) og på baggrund af gennemsnitssatser for skolepraktikydelse og taxametertilskud.

Ved beregning af besparelsen i SU og kontanthjælp er der taget udgangspunkt i en SU-besparelse, som svarer til et bortfald af SU for halvdelen af de 2004 elever, der i 2013 var i supplerende grundforløbsundervisning.

Baggrund

Der er i dag 109 erhvervsuddannelser. Heraf udbydes 47 uddannelser med skolepraktik. Desuden er der tre uddannelser, som gennemføres som skolebaserede uddannelser. De resterende uddannelser gennemføres med praktik i en virksomhed og uden mulighed for skolepraktik.

Uddannelser uden skolepraktik fremgår af negativlisten. Listen fastsættes af ministeren efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser.

Skoler, som er godkendt til at udbyde undervisning i uddannelsens hovedforløb, er også godkendt til at udbyde skolepraktik i uddannelsen.

Langt de fleste af uddannelserne på negativlisten udbydes ikke med skolepraktik af følgende årsager:

- Det er pædagogisk uhensigtsmæssigt.
- Det giver uforholdsmæssigt store udgifter pga. få elever i uddannelsen eller store udstyrsinvesteringer.
- Det er ikke forsvarligt med hensyn til elevers overgang til beskæftigelse eller videreuddannelse.

Rådet har hidtil ikke indstillet konkrete forslag til reduktion af listen. Desuden er der fast tradition for, at nye uddannelser optages på negativlisten for at teste de nye uddannelsers relevans på arbejdsmarkedet. Ændrede forhold på arbejdsmarkedet kan derfor tale for at tage uddannelser af negativlisten.

Forslag

Udvalget foreslår, at negativlisten gennemgås med henblik på beslutning om, at flere uddannelser kan udbydes med skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter). Udbud af flere uddannelser med skolepraktik vil udvide grundlaget for at give eleverne en meningsfyldt uddannelsesgaranti, dvs. det øger erhvervsuddannelsernes gennemskuelighed og attraktivitet.

En ændring af negativlisten skal stadig kun ske, hvor det er pædagogisk, økonomisk og beskæftigelsesmæssigt forsvarligt. Udvalget er enige om, at social- og sundhedsuddannelserne fortsat skal udbydes uden skolepraktik.

Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser anmodes om at afgive indstilling til ministeren om, hvilke uddannelser der kan tages af negativlisten,

samt om den enkelte uddannelse, der i givet fald tages af negativlisten, skal udbydes med eller uden adgangsbegrænsning til uddannelsens grundforløb. Rådets indstilling omfatter uddannelser, som er optaget på negativlisten med den begrundelse, at uddannelsens relevans for arbejdsmarkedet skal testes og derfor kun udbydes med virksomhedspraktik.

Forslaget til justering skal ses i sammenhæng med de andre foreslåede ændringer på skolepraktikområdet, herunder forslaget om ændring adgangsbegrænsning til skolepraktik til adgangsbegrænsning til uddannelsernes grundforløb.

Økonomi

Forslaget indebærer en mulighed for, at negativlisten justeres, så flere uddannelser vil kunne udbydes med skolepraktik. I så fald kan forslaget medføre, at eleverne får større mulighed for at færdiggøre den uddannelse, de har prioriteret højt. Forslaget kan derfor medføre meraktivitet i skolepraktik, dvs. statslige merudgifter i taxametertilskud og AER-udgifter til skolepraktikydelse.

De statslige merudgifter vil modsvares af en besparelse i form af et fald i taxameterudgifter til de elever, der ellers ville have indgået i skolepraktik på andre uddannelser, ligesom der må formodes at være mindreudgifter til supplerende grundforløbsundervisning.

En beregning af de økonomiske konsekvenser vil afhænge af, om og hvilke uddannelser der eventuelt tages af negativlisten, fordi en eventuel merudgift vil afhænge af den konkrete uddannelses takstindplacering, omfanget af aktivitet på den pågældende uddannelse samt evt. øvrige forhold, der er kendetegnende for den specifikke uddannelse. Derudover afhænger de eventuelle økonomiske konsekvenser af, om uddannelsen i givet fald vil blive udbudt med eller uden adgangsbegrænsning til grundforløbet. Det er derfor i udgangspunktet svært at skønne over de økonomiske udgifter ved en eventuel justering.

Såfremt forslaget medfører en konkret indstilling fra REU om justering af negativlisten, vil der i forbindelse hermed foretages et konkret udgiftsskøn med henblik på en særskilt stillingtagen til finansieringen af eventuelle merudgifter for staten og AER.

Nedenfor er i stedet fremlagt et beregningsteknisk eksempel på, hvad det umiddelbart koster, at 100 elever ekstra kommer i skolepraktik som følge af en eventuel given justering af negativlisten.

Beregningseksempel

Et eksempel på en beregning af de statslige merudgifter fremgår af nedenstående. Beregningseksemplet er foretaget med udgangspunkt i, at der tages uddannelser af negativlisten, som gør det muligt for fx 100 elever at komme i skolepraktik, og at halvdelen af disse ellers ville have gennemgået supplerende grundforløbsundervisning og været i skolepraktik inden for en anden uddannelse.

Tabel 1. Eksempel på statslige merudgifter ved justering af negativlisten

2013-pl	Mio. kr.
Merudgifter (taxameterudgifter) ved 100 ekstra elever	5,9
Besparelse i taxameterudgifter inden for anden uddannelse	3,9
Besparelse i udgift til supplerende grundforløbsundervisning	1,0
Merudgift i alt	1,0
Anm.: Der er tale om et beregningseksempel. Kilde: MBU	

Beregningseksemplet vil indebære merudgifter for AER til skoleydelse på ca. 1,8 mio. kr.

Boks 1: Beregningsforudsætninger

Beregningen er foretaget med udgangspunkt i, at 100 ekstra elever tilgår skolepraktik, og under antagelse om, at halvdelen af disse ellers ville have gennemgået supplerende grundforløbsundervisning og ville have været i skolepraktik inden for en anden uddannelse.

Der er regnet med en gennemsnitlig takst for skolepraktik på 78.052 kr. og en gennemsnitlig ydelse på 73.443 pr. årselev. Det antages, at en elev i gennemsnit er i skolepraktik i 9 måneder.

Baggrund

Eleven optaget til skolepraktik skal under hele forløbet opfylde de såkaldte EMMA-kriterier, jf. lovens § 66 c, stk. 1, og kapitel 16 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. De indebærer, at eleven skal være:

- egnet (have bestået grundforløbet og løbende nå uddannelsens delmål efter optagelse i skolepraktik),
- geografisk mobil (opsøge og acceptere en praktikplads i hele landet),
- fagligt mobil (acceptere en praktikplads inden for en anden uddannelse inden for indgangen) og
- aktivt søgende (løbende søge praktikpladser, herunder at være registreret på www.praktikpladsen.dk).

Særligt kravet om geografisk mobilitet kan få nogle elever til at fravælge tilbuddet om skolepraktik.

Dette gælder fx meget unge elever, som ikke føler, at de er klar til en lang transporttid eller eventuelt til at flytte til en anden landsdel for at blive optaget til skolepraktik på en skole, der udbyder uddannelser med dette.

Den samme problemstilling gælder for elever, som allerede har etableret sig med familie og derfor vil skulle være væk fra denne under skolepraktik- eller praktikopholdet.

Under forsøgsprogrammet ”Kvalitet i skolepraktik”, der afsluttes i 1. kvartal 2013, pågår der tre forsøg, hvor der er givet dispensation fra kravet om geografisk mobilitet og/eller aktivt søgende. Disse forsøg har til formål at undersøge EMMA-kriteriernes betydning for elevernes fastholdelse og optagelse til skolepraktik.

Forslag

Udvalget har drøftet muligheden for at tilpasse EMMA-kriterierne samt deres håndhævelse. Udvalget foreslår, at en nærmere stillingtagen til selve kriterierne og håndhævelsen afventer, at erfaringerne fra forsøgsprogrammet foreligger.

Dog foreslår udvalget, at det nærmere indhold i kravene om faglig og geografisk mobilitet og aktiv praktikpladssøgning skal konkretiseres for den enkelte elev i den skoleaftale, som foreslås indgået mellem skole/praktikcenter og elev ved op-

tagelse til skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter), jf. forslagspapir om praktikcentre.

Kriterierne for deltagelse i skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter) vil blive fastlagt af den enkelte skole inden for en ministerielt fastsat ramme. De faglige udvalg vil fortsat være klageinstanser for skolernes/praktikcentrenes afgørelse om elevers optagelse/udmeldelse af skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter).

Skolerne/praktikcentrene skal i deres fastsættelse af kriterier for optagelse og deltagelse i skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter) tage hensyn til de geografiske og beskæftigelsesmæssige omstændigheder, der gør sig gældende for hver enkelt uddannelse, som skolen/praktikcentret udbyder med skolepraktik. De skal endvidere tage hensyn til det nationale udbud af uddannelsen, sådan at eleverne, set under ét, inden for den pågældende uddannelse i deres praktikpladssøgning dækker hele landet. Hvis uddannelsen alene udbydes på én skole/praktikcenter, kan dette fx indebære, at eleverne er aktivt søgende i hele landet, mens dette kun vil være tilfældet for elever på uddannelser, hvor skolepraktik udbydes mange forskellige steder i landet, hvis der ikke er lokale elever til rådighed for ubesatte praktikpladser. Den endelige udformning fastlægges i fase 2 i sammenhæng med etablering af praktikcentre.

Ved den konkrete anvendelse af kriterierne, som skal fremgå af skoleaftalen mellem eleven og udbyderen, skal skolen/praktikcentret sikre, at skoleaftalen forbliver troværdig og afspejler en realistisk forventning til den pågældende elev og de virksomheder, som indgår i skoleaftaler med skolen.

Forslaget skal ses i sammenhæng med udvalgets overvejelser om fleksibel afholdelse af praktik, praktikcentre og skolepraktik samt i forhold til at ændre praktikpladsstatistikken.

Konsekvenser

For elever: Forventningerne til elevernes praktikpladssøgning bliver gjort tydeligere for eleverne, hvilket vil kunne begrænse misforståelser. Endvidere vil eleverne have skrevet under på kravene, hvorfor de vil få maksimal klarhed med hensyn til deres forpligtelse til at overholde dem.

For institutioner: Skolerne vil skulle udarbejde et sæt lokale kriterier for deltagelse i skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter), herunder elevernes praktikpladssøgning. Dette vil give skolerne mulighed for at tilpasse reglerne til lokale forhold og forholdene for den enkelte uddannelse.

For virksomheder: Vil kunne medføre enten en stigning i antal ansøgninger om praktikpladser eller det modsatte afhængigt af, hvorledes skolerne vælger at administrere rammerne for elevernes praktikpladssøgning.

Økonomi

Forslaget indebærer mulighed for, at håndhævelsen af EMMA-kriterierne bliver opstrammet. Opstramningen kan medføre, at flere elever vil overgå til uddannelsesaftale, og det kan også tænkes, at flere elever vil fravælge skolepraktik som følge af opstramningen. I begge tilfælde vil konsekvensen være en nedgang i skolepraktikaktivitet, hvilket vil give en statslig besparelse i taxameterudgifter og besparelse i udgifter til skolepraktikydelse.

Som følge af forslaget kan der også åbnes op for, at skolerne i højere grad kan tilpasse EMMA-kriterierne til de lokale forhold. Dette vil måske medvirke til, at skolepraktik bliver mere attraktivt for nogle elever, hvilket vil give meraktivitet og øgede statslige udgifter i taxametertilskud.

De økonomiske konsekvenser vil således afhænge af den endelige udformning af forslaget og af, hvordan kriterierne vil blive håndhævet af skolerne. Et skøn på det foreliggende grundlag er ikke muligt og vil være behæftet med stor usikkerhed. Udgangspunktet er dog, at en eventuel justering af EMMA-kriterierne skal være udgiftsneutral for både stat og arbejdsgiver.

Nedenfor er i stedet fremlagt et beregningsteknisk eksempel på, hvad det umiddelbart koster, at 100 ekstra elever kommer i skolepraktik som følge af en eventuel ændret praktik for håndhævelse af EMMA-kriterierne.

Beregningseksempel

Et eksempel på en beregning af de statslige merudgifter fremgår af nedenstående.

Tabel 1. Eksempel på statslige merudgifter ved tilpasning af EMMA-kriterierne	
2013-pl	Mio. kr.
Merudgifter (taxameterudgifter) ved 100 ekstra elever	5,9
Merudgift i alt	5,9
Anm.: Der er tale om et beregningseksempel. Kilde: MBU	

Beregningseksemplet vil indebære merudgifter for AER til skoleydelse på ca. 5,5 mio. kr.

Boks 1: Beregningsforudsætninger

Beregningen er foretaget med udgangspunkt i, at 100 ekstra elever tilgår skolepraktik. Der er regnet med en gennemsnitlig takst for skolepraktik på 78.052 kr. og en gennemsnitlig ydelse på 73.443 pr. årselev. Det antages, at en elev i gennemsnit er i skolepraktik i 9 måneder.

Baggrund

For elever i erhvervsuddannelserne er det muligt at bo på en kostafdeling med tilskud fra staten i henhold til reglerne herom i bekendtgørelse om optagelse på kostafdelinger og om betaling for kost og logi ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

Følgende erhvervsuddannelseselever kan få tilskud til ophold på en kostafdeling under skoleundervisningen:

- Elever hvis bopæl ligger mere end 5 kvarters transporttid fra det nærmeste uddannelsessted, hvor den pågældende uddannelse udbydes.
- Elever som er frafaldstruet på grund af faglige eller personlige problemer, hvis uddannelsesinstitutionen vurderer, at opholdet væsentligt forbedrer elevens muligheder for at gennemføre sin uddannelse i forening med en særlig indsats over for eleven.
- Elever i landbrugsuddannelsen uanset transportafstand.

Eleverne får ikke tilskud til ophold under praktikuddannelsen, hvad enten det er i en virksomhed eller i skolepraktik. Ophold i disse perioder skal betales af eleverne efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed.

Betalingen for kost og logi for elever, der modtager tilskud fra staten, er i 2012 maksimalt 480 kr. pr. uge. For elever på landbrugsuddannelsen er beløbet dog maksimalt 550 kr. pr. uge.

Skolepraktikelever kan dog få tilskud til elevbetalingen under ordinære skoleperioder fra AER, såfremt en elev med uddannelsesaftale er berettiget til at modtage dækning for elevbetalingen i henhold til den kollektive overenskomst.

Elever, der tager imod en praktikplads i en virksomhed, som forudsætter, at eleven flytter, vil normalt være berettiget til mobilitetsfremmende ydelser fra AER. Skolen skal informere og vejlede eleven om dette.

Forslag

Det foreslås, at elever, der under skoleundervisningen er optaget på en kostafdeling med tilskud, også kan få tilskud til opholdet på kostafdelingen under praktikuddannelsen på skolen (i praktikcentret).

Det foreslås endvidere, at elever, der indgår en uddannelsesaftale med en virksomhed, der ligger mere end 5 kvarter fra elevens bopæl, kan optages på en kost-

afdeling under praktikuddannelsen dog uden tilskud, således at eleven betaler for opholdet efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed.

Konsekvenser af forslaget

For elever: Forslaget medfører, at elever, der opfylder kravet om geografisk mobilitet under EMMA-kriterierne, eller på anden måde flytter langt for at få en praktikuddannelse (skolepraktik/ praktik i en virksomhed), vil få mulighed for at bo på kostafdeling under hele uddannelsen, og ikke kun under skoleperioder. Elevens udgifter til kostafdelingen vil heller ikke svinge, alt efter om eleven er under skoleundervisning på skolen eller praktikuddannelse på skolen, med mindre eleven modtager tilskud til elevbetalingen fra AER under skoleperioderne. Forslaget vil også sikre, at eleverne ikke bliver tvunget til at flytte under praktikuddannelsen eller som følge af, at eleven har indgået en delaftale under skolepraktik.

Modellerne skal medvirke til, at især yngre elever får bedre muligheder for at leve op til kravene om geografiske mobilitet og bidrage til at fastholde eleverne i uddannelse, hvorfor det skal ses i lyset af de foreslåede justeringer af EMMA-kriterierne.

Ministeren for Børn og Undervisning kan fastsætte regler om optagelse af elever på kostafdeling. I henhold til gældende regler har eleverne ikke et retskrav på at blive optaget på kostafdeling. Skoler med kostafdeling træffer efter gældende regler beslutning om optagelse på kostafdelingen og under hensyntagen til den samlede kapacitet, som allerede er vel udnyttet.

Dette giver et grundlag for at sikre den udgiftsmæssige styring af området. Nedenfor fremgår det, at forslaget kun giver anledning til en mindre aktivitetsvækst.

Økonomi

Forslaget omfatter, at elever, der under skoleundervisningen er optaget på en kostafdeling med tilskud, kan få tilskud til ophold på en kostafdeling i de perioder, hvor de er i skolepraktik (praktik i et praktikcenter). Dette anslås at medføre øgede taxameterudgifter på ca. 5 mio. kr.

Forslaget omfatter også, at elever i uddannelsesaftaler også kan optages på en kostafdeling under praktikperioden, hvis de opfylder kriterierne herfor. Der ydes dog ikke tilskud hertil, og eleverne optages efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, således at alle udgifter til opholdet fuldt ud dækkes af eleven.

Tabel 1 viser merudgifterne ved forslaget.

Tabel 1. Udgifter ved forslaget

2013-pl	Mio. kr.
Merudgift	5

Anm.: Udgifterne er beregnet i forhold til aktivitetsniveauet i 2011 for skolepraktik og kostafdelinger. Som følge af de øvrige forslag eller ved videreførelse af forhøjelsen af skolepraktikkvoten i 2012 må der forventes en stigning i skolepraktikaktivitet, hvilket kan have afledte effekter på udgiften til kostafdelinger.

Kilde: MBU og FL12

Boks 1: Beregningsforudsætninger

Beregningen tager udgangspunkt i det forventede aktivitetsniveauet i 2013 for skolepraktik og kostafdelinger, dvs. 3.398 årselever i skolepraktik. Der er beregnet med udgangspunkt i, at 8 pct. af eleverne i skolepraktik nu har ophold på en kostafdeling.

Beregningen er foretaget med udgangspunkt i, at halvdelen af dem, der nu er på kostafdeling, vil blive på kostafdelingen i skolepraktikperiode. Dette svarer til en fordobling af opholdets varighed, da der er regnet med, at hver elev i gennemsnit har 20 praktikuger og 20 skoleuger på et skoleår. Samtidig antages forslaget at medføre en mindre stigning i antallet af elever, der vil benytte muligheden for at tage ophold på kostafdelingen. Det er antaget, at 10 pct. af skolepraktikeleverne fremover vil blive optaget på en kostafdeling. Stigningen skyldes en forventning om, at forslaget vil medføre øget mobilitet blandt en mindre del af eleverne, og at flere dermed vil blive omfattet af afstandskriteriet for optagelse på kostafdelinger.

Det antages, at der er tilstrækkelig kapacitet på afdelingerne til at rumme aktivitetsforøgelsen. Det senest kendte kapacitetsniveau ligger på ca. 82 pct. (2007). Sætserne for udgifter til skolehjem er fra FFL2013 og giver samlet set en taxameterudgift på 1.004 kr. pr. uge pr. elev på en kostafdeling.

Der forventes ikke yderligere omkostninger for AUB, idet forslaget kun vedrører ophold under praktikperioder, som AUB ikke giver tilskud til.

Baggrund

Med praktikpladsaftalen fra november 2009 blev der indført nye ordninger, der skal bidrage til, at elever, der uforskyldt mister uddannelsesaftalen, får bedre muligheder for at færdiggøre deres uddannelse med mindst mulig tab af uddannelses-tid.

Elever, der uforskyldt mister deres uddannelsesaftale, og som er optaget på en uddannelse på negativlisten, kan i sagens natur ikke komme i skolepraktik, og derfor er ordningerne for denne gruppe den eneste mulighed for at kunne færdiggøre uddannelsen. For elever på andre uddannelser bidrager ordningerne desuden til, at eleverne kommer i virksomhedspraktik igen frem for skolepraktik.

Der er følgende to ordninger:

- Virksomheder kan modtage løntilskud på 60 pct. af de relevante lønrefusionssatser. Virksomheder kan søge om løntilskud 10 måneder efter prøvetidens udløb. Det vil sige normalt 1 år og 1 måned efter, at uddannelsen er begyndt. Løntilskuddet udbetales for perioder, hvor eleven er i praktik hos virksomheden. Virksomheden kan modtage løntilskud frem til uddannelsesaftalens udløb.
- I uddannelser uden skolepraktik kan skolen optage eleven i uddannelsens skoledele, uden at eleven har en uddannelsesaftale med undtagelse af undervisning, der indeholder afsluttende prøver.

Der er indgået politisk aftale om, at ordningen videreføres i 2012.

En opgørelse fra UNI-C viser, at i perioden fra 1. juli 2010 til 30. juni 2011 er 1.016 elever registreret med uforskyldt mistet uddannelsesaftale.

Elevernes status ved udgangen af 2011 var følgende:

- 9 elever havde mistet aftalen i uddannelser uden skolepraktik, heraf havde 4 elever fået en ny uddannelsesaftale som næste forløb, mens andre 4 elever var optaget i skoledelen som næste forløb.
- 997 elever havde mistet uddannelsesaftalen i uddannelser med skolepraktik. Heraf havde 298 elever fået en ny aftale som næste forløb, mens 221 elever var optaget i skolepraktik som næste forløb. 478 elever havde ikke fået en uddannelsesaftale eller var ikke optaget i skolepraktik.

Der er lav grad af administration forbundet med ordningerne.

Forslag

Det foreslås, at den nuværende midlertidige ordning gøres permanent. Det vil bidrage til at skærpe uddannelsesgarantien og øge uddannelsernes attraktivitet.

Det foreslås endvidere, at de faglige udvalg og Tvistighedsnævnet opfordres til at tilrettelægge deres praksis på konfliktløsningsområdet således, at sager om skyldsspørgsmålet for ophævelse af uddannelsesaftaler gennemføres før andre sagstyper, og at processen i Tvistighedsnævnet ikke overstiger i alt to måneder.

Forslaget om at fremme sagsbehandlingen i de faglige udvalg og Tvistighedsnævnet i sager, hvor spørgsmålet om, hvem der har misligholdt aftalen, er omtvistet, vil også tilgodese den gruppe af elever, som ønsker optagelse til skolepraktik efter at have mistet deres uddannelsesaftale. Også disse elevers muligheder afhænger af, hvorvidt de har mistet aftalen uden egen skyld, og hvis der er en verserende sag for det faglige udvalg eller Tvistighedsnævnet, kan eleverne ikke optages, før skyldsspørgsmålet er afgjort.

Både for de elevgrupper, som er omfattet af nærværende forslag om hjælp til elever i uddannelser uden skolepraktik og for den nævnte elevgruppe, som søger optagelse i skolepraktik, indebærer reglen om, at en tvistighed betyder udsættelse med de pågældende foranstaltninger, at eleverne i kortere eller desværre ofte længere tid befinder sig i en uafklaret situation i forhold til deres fortsatte uddannelse. Forholdt må antages at medføre, at disse elever bliver væsentligt forsinkede i deres uddannelse og at en del ikke kommer til at gennemføre uddannelsen.

Udvalget ønsker på denne baggrund at fortsætte behandlingen af disse mere vidtgående spørgsmål i anden fase af udvalgsarbejdet. Behandlingen vil bl.a. ske på baggrund af indhentede kvantitative oplysninger om antal tvistigheder mellem elever og virksomheder, der behandles af de faglige udvalg og Tvistighedsnævnet.

Økonomi

En videreførelse af ordningen forventes at give en nettoudgift for staten på 5,1 mio. kr. i årlig udgift, da de øgede udgifter til løntilskud forventes delvist at opvejes af en besparelse i taxameterudgifter til skolepraktik.

Tabel 1. Statslige omkostninger ved videreførelse af forslaget	
2013- pl	Mio.kr.
Løntilskud	25,5
Besparelse i driftsudgift til skolepraktik	-20,9
Øvrige	0,5
I alt	5,1
Anm.: Beregningen er en ligevægtsberegning af udgiften pr. år. Kilde: MBU	

Tabel 2. Besparelse for AER ved videreførelse af forslaget

	2013- pl	Mio.kr.
Skolepraktikydelse		-14,2
Kilde: MBU		

Beregningen af omkostningerne er et foreløbigt skøn, som ikke tager hensyn til en eventuel justering af præmie- og bonusordningen.

Boks 1: Beregningsforudsætninger

Omkostningerne ved løntilskudsordningen omfatter fuld indfasning af en ordning. Beregningen er en ligevægtsberegning for videreførelse af ordningen i et år. Der er forudsat et samlet fald i taxameterudgift på 20,7 mio. kr., svarende til ca. 268 årsværk i gennemsnit, som følge af, at der samlet set vil være flere, som vil overgå til uddannelsesaftale.

Beregningen af udgifterne til løntilskud er baseret på den nuværende udformning af ordning ift. refusions­sats på 60 pct. Det er antaget, at halvdelen af de elever, der går videre i løntilskud, gør det pga. løntilskud. Der er fraregnet de 12 ugers prøvetid til praktik. Det antages, at eleverne kun udløser løntilskud én gang, dvs. at de er tilknyttet en enkelt virksomhed efter tab af praktikplads. Øgede udgifter til overgangsordning er ikke medregnet.

Forslagspapir: Adgang til øvrige trin i skolepraktik for elever, der har gennemført trin 1 i skolepraktik

4. oktober 2012

Baggrund

Med praktikpladsaftalen fra juni 2009 blev der indført mulighed for, at elever, der afslutter trin 1 i skolepraktik, kan fortsætte i skolepraktik på trin 2 og eventuelt efterfølgende trin. Ordningen er blevet forlænget for et år ad gangen i de efterfølgende praktikpladsaftaler og finansieringen udløber i 2012. Med tiltaget øges erhvervsuddannelsernes gennemskuelighed, og uddannelserne gøres mere attraktive, da eleven på forhånd er sikret at kunne gennemføre uddannelsen til ”faglært niveau”, dvs. trin 2 og eventuelt efterfølgende trin, selvom eleven er i skolepraktik.

En opgørelse fra UNI-C viser, at i 2010 og 2011 har i alt 656 elever afsluttet trin 1 i skolepraktik. Heraf er 67 pct. efterfølgende optaget på trin 2 i skolepraktik, mens 3 pct. har indgået en uddannelsesaftale på trin 2. De resterende 30 pct. er stoppet efter trin 1.

Forslag

Det foreslås, at den nuværende midlertidige ordning gøres permanent. Det vil bidrage til at skærpe uddannelsesgarantien.

Økonomi

Ordningen vil medføre marginalt stigende aktivitet og dermed omkostninger til skolepraktikdrift og skolepraktikydelse svarende til ca. 28 mio. kr. årligt. De 28 mio. kr. fordeler sig med ca. 13 mio. kr. i statslige merudgifter til drift og ca. 15 mio. kr. til skolepraktikydelse, *jf. tabel 1*.

Tabel: Merudgifter ved forslaget

2013-pl	Mio. kr.
Skolepraktik, statslige merudgifter til drift	13
Skolepraktikydelse, merudgifter for AER	15
Merudgift i alt	28

Anm.: Beregningen er en ligevægtsberegning af omkostningerne pr. år.
Kilde: MBU. Beregningen forudsætter finansieringsomlægning af AER.

Boks 1: Beregningsforudsætninger

Omkostninger er beregnet på baggrund af det prognosticerede niveau for skolepraktikaktivitet i 2013 (FFL13) tillagt en stigning i tilgangen på 10 %. Stigningen antages at være en følge af forslaget om at ændre adgangsbegrænsningen til skolepraktik til en adgangsbegrænsning på grundforløbet. . Det antages, at en permanentgørelse af adgangen til trin 2 vil medføre en forøget tilgang, der svarer til 6, 5 elev pr. 100 årselev (6,5 pct.).

Procentsatsen er fremkommet på baggrund af resultatet af den midlertidige ordning i 2010 og 2011, hvor der over 2 år er 656 elever, der har fuldført trin 1. Heraf er der 67 pct., som er fortsat i trin 2. Det svarer til ca. 220 elever pr. år, der fortsætter i trin 2. Derudover er der ca. 10 elever pr. år, som starter trin 2 efter at have været i uddannelsesaftale. De 230 udgør 6,5 pct. af det samlede antal årselever i 2010, som udgør 3.499 årselever. Det antages, at der er det samme forhold mellem tilgangselever og årselever i beregningsperioden.

I beregningen af merudgiften til skoleydelse er antaget, at 41 pct. af eleverne er hjemmeboende.

Der er regnet med et gennemsnitligt taxameter (vægtet gennemsnit) på 67.905 kr. pr. årselev samt et gennemsnit for skolepraktikydelser på 81.952 kr. i et år.

Baggrund

Ministeriet for Børn og Undervisning offentliggør en praktikpladsstatistik hver måned med fokus på udviklingen på praktikpladsområdet gennem opgørelse af:

- Indgåede og igangværende uddannelsesaftaler.
- Elever optaget i skolepraktik.
- Elever optaget i uddannelser uden praktik.
- Praktikpladssøgende elever.

Desuden offentliggøres en årsstatistik, som også indeholder en række yderligere opgørelser, fx anvendelse af initiativer i praktikpladspakkerne.

Der registreres på nuværende tidspunkt ikke praktikpladssøgende til social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse.

Af den nuværende praktikpladsstatistik fremgår det, at der i juni 2012 var ca. 11.100 praktikpladssøgende elever. Heraf er en del af de praktikpladssøgende i skolepraktik (ca. 4.600) og en del af de praktikpladssøgende befinder sig i den såkaldte karenperiode. Således var kun ca. 3.700 elever praktikpladssøgende uden for skolepraktik.

Tabel 1: Antal praktikpladssøgende elever (bestand), ultimo juni 2012

Praktikpladssøgende elever i alt (bruttosøgende)	11.127
Praktikpladssøgende elever 0-2 mdr. efter afsluttet grundforløb	2.772
Praktikpladssøgende elever mere end 2 mdr. efter afsluttet grundforløb (nettosøgende)	8.355
- heraf praktikpladssøgende elever uden for skolepraktik	3.739
- heraf praktikpladssøgende elever i skolepraktik	4.616

Anm: Praktikpladssøgende elever i alt (bruttosøgende) er praktikpladssøgende elever uden igangværende eller fremtidig praktikaftale. Yderligere er det et krav, at eleven har afsluttet grundforløbet og har et opdateret søgeønske og/eller er i skolepraktik.

Kilde: UNI•C Statistik & Analyse. Udtrækstidspunkt medio juli 2012.

Af kommissoriet fremgår det, at praktikpladsstatistikken i højere grad skal afspejle antallet af praktikpladssøgende elever uden for skolepraktik:

”Med henblik på at følge udviklingen i anvendelsen af skolepraktik kan den offentlige praktikpladsstatistik omlægges, så den dels belyser de elever, der er i gang med uddannelse, dels giver et mere retvisende billede af uddannelsesgarantien inden for erhvervsuddannelserne, herunder at den reelt afspejler elever,

der opfylder kriterierne for at blive optaget i skolepraktik, men som ikke er i gang med uddannelsen umiddelbart efter grundforløbet.”

Forslag

Det foreslås, at praktikpladsstatistikken omlægges efter sigtelinjerne angivet nedenfor. Den konkrete omlægning af praktikpladsstatistikken skal afspejle de ændringer, som udvalget i øvrigt foreslår på praktikpladsområdet samt den eventuelle ændrede terminologi på området, som følger af forslagene.

Sigtelinjerne for omlægningen er følgende (den ændrede terminologi som følge af øvrige forslag er sat i parentes):

- Elever i gang med en erhvervsuddannelse: Omfatter elever, som har afsluttet grundforløbet, og som har en uddannelsesaftale, er i skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter/skoleaftale) eller er i en uddannelse uden praktik.
- Elever, som er praktikpladssøgende (Elever optaget i praktikuddannelse i et praktikcenter/skoleaftale, men endnu ikke påbegyndt): Omfatter elever, som opfylder optagelseskriterierne til skolepraktik (optaget i praktik i et praktikcenter/skoleaftale), men som endnu ikke er påbegyndt.
- Elever, som har fravalgt skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter/skoleaftale): Omfatter elever, som opfylder betingelserne for at blive optaget i skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter/skoleaftale), men som ikke ønsker at tage imod tilbuddet.
- Elever, som søger uddannelser uden skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter/skoleaftale): Omfatter elever, som har afsluttet grundforløbet og som søger praktikplads i uddannelser, der ikke udbydes med skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter/skoleaftale), og som ikke ønsker at modtage tilbud om at gennemføre en uddannelse med skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter/skoleaftale).

En tabel ud fra den omlagte praktikpladsstatistik kan eksempelvis se sådan ud (med anvendelse med nuværende terminologi):

Oversigt over elever på erhvervsuddannelsesområdet måned/år*

Elever i erhvervsuddannelserne	Antal elever
Elever i gang med erhvervsuddannelse	Ca. 76.500
Praktikpladssøgende elever	Ca. 2.800
Elever, der har fravalgt skolepraktik	Ca. xxx
Elever, som søger uddannelse uden skolepraktik	Ca. xxx

*) Tabellens tal er fra praktikpladsstatistikken for juli 2012

Det er ikke muligt at give et præcist bud på, hvordan eleverne vil fordele sig i alle kategorier i den nye opgørelse. Der vil dog være ca. 76.500 elever i gang med en

erhvervsuddannelse opgjort ultimo juli 2012 samt ca. 2.800 praktikpladssøgende elever i den nuværende karenperiode.

Hertil kommer ca. 3.600 elever, som er praktikpladssøgende uden for skolepraktik, som i den nye opgørelse skal fordeles på elever, som har fravalgt at modtage tilbud om skolepraktik samt elever, som ønsker at begynde på en uddannelses hoveforløb, der ikke udbydes med skolepraktik. Ud fra den nuværende statistik må det antages, at langt hovedparten af eleverne vil være i kategorien ”Elever, som har fravalgt skolepraktik”.

Forslag om omlægning af praktikpladsstatistikken skal koordineres med eventuelt forslag om justering af karenperioden.

Omlægningen gennemføres således, at der laves en teknisk mulighed for at lave tidsserie uden databrud i forhold den nuværende statistik.

Det foreslås endvidere, at ministeriet indskærper udbyderne af social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse, at de skal leve op til forpligtelsen til at registrere praktikpladssøgende på disse uddannelser. Forpligtelsen følger af de almindelige regler gældende for udbud af erhvervsuddannelser og er indeholdt i de eksisterende taxametre.

Økonomi

Evt. udgifter til systemudvikling i forbindelse med omlægningen af praktikpladsstatistikken afholdes inden for MBUs ramme.

Baggrund

UNI-C forestår en kampagne for flere praktikpladser. Kampagnen blev besluttet med praktikpladsaftalen fra maj 2009. Kampagnen er siden blevet forlænget til og med 2012.

Kampagnen er en prisbillig og effektiv vej til at servicere virksomheder, skoler og faglige udvalg med konkrete oplysninger og vejledning om indgåelse af uddannelsesaftaler, herunder gennem drift af en hotline for virksomhederne. Desuden bidrager kampagnen til at sprede og sikre god praksis i det opsøgende praktikpladsarbejde på skolerne gennem konkrete eksempler, udvikling af opsøgenetværk med deltagelse af skoler og faglige udvalg samt fortsat udvikling af opsøgeværktøjet Praktik+.

Forslag

Det foreslås, at kampagnen fortsætter i 2013 og 2014. En fortsættelse af kampagnen skal bruges aktivt til at understøtte og skabe fokus på skolernes praktikpladsopsøgende arbejde. Kampagnen skal koordineres og tilrettelægges, så den understøtter et bedre samarbejde mellem de forskellige aktører på praktikpladsområdet, herunder mellem praktikcentrene, skolerne, faglige udvalg og andre aktører, som har opgaver i forbindelse med det praktikpladsopsøgende arbejde.

Kampagnen justeres i overensstemmelse med de andre forslag, som udvalget fremsætter, herunder om det praktikpladsopsøgende arbejde.

Økonomi

Kampagnen kan fx videreføres inden for en årlig bevilling på 0,6 mio. kr., hvilket svarer til niveauet for de afsatte midler til kampagnen i "Aftale om en forstærket indsats for flere praktikpladser i 2012".

Baggrund

Den offentlige sektor står for ca. 40 pct. af praktikpladserne på erhvervsuddannelserne. Inden for visse erhvervsuddannelser, fx social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse, udbydes praktikpladser i overvejende grad af den offentlige sektor (særligt kommuner og regioner) eller af private på vegne af en offentlig myndighed. Den offentlige sektor spiller således en vigtig rolle i forhold til at tilvejebringe det fornødne antal praktikpladser.

Praktikpladser i kommuner og regioner

Størstedelen af uddannelsesaftalerne i den kommunale og regionale sektor er inden for social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse. Uddannelsesaftalerne på disse uddannelser udgør henholdsvis ca. 90 pct. af det samlede antal uddannelsesaftaler i kommunerne og knap 60 pct. i regionerne. Der er til disse uddannelser i trepartsaftalen fra 2007 mellem den daværende regering, KL, Danske Regioner, LO og AC aftalt et fast årligt antal praktikpladser frem til 2015, jf. tabel 1.

Tabel 1. Den aftalte stigning i dimensionering på social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse i forhold til 2007

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Social og Sundhedsuddannelserne								
Dimensionering i alt	11.005	11.655	12.024	12.112	12.112	12.112	12.112	12.112
Årlig stigning ift. 2007	200	850	1.219	1.307	1.307	1.307	1.307	1.307
Pædagogisk Assistentuddannelse								
Dimensionering i alt	600	1.050	1.592	1.592	1.592	1.592	1.592	1.592
Årlig stigning ift. 2007	200	650	1.192	1.192	1.192	1.192	1.192	1.192
Kilde: MBU								

Ud over den aftalte stigning i praktikpladser som følge af trepartsaftalen blev der indgået en aftale med kommuner og regioner om, at der skulle indgås 1.650 ekstra uddannelsesaftaler inden for erhvervsuddannelserne (ikke kun sosu) og egu i 2010. Kommunerne ville tilvejebringe 1.320 pladser yderligere og regionerne 330 pladser. Der blev aftalt en sanktionsmekanisme, der indebar tilbagebetaling af en del af disse midler, såfremt måltallet om de ekstra uddannelsesaftaler ikke blev nået. Der blev efterfølgende indgået en ny aftale for 2011, der forøgede målsætningen med

300 pladser til i alt 1.950 ekstra pladser fordelt på hhv. 1560 ekstra pladser i kommunerne og 390 i regionerne. De 1.950 ekstra praktikpladser blev besluttet videreført ved finanslovsaftalen ”*Aftale om en forstærket indsats for flere praktikpladser i 2012*”, og kommuner og regioner har efterfølgende tiltrådt at understøtte denne aftale ved fortsat at prioritere oprettelsen af praktikpladser. Der er dog ikke for 2012 indgået særskilt aftale med kommuner og regioner, der indeholder måltal for antal praktikpladser eller uddannelsesaftaler og eventuelle sanktioner ved manglende opfyldelse.

Praktikpladser i staten

Med praktikpladsaftalen for 2010 blev det aftalt, at der skulle oprettes 200 ekstra uddannelsesaftaler i staten i forhold til 2009-niveauet. I 2011 blev dette forhøjet til 250 aftaler, hvilket er blevet videreført med praktikaftalen for 2012. Personalestyrelsen (nu Moderniseringsstyrelsen) udsteder hvert år cirkulærer, hvor kvoten for antallet af erhvervsuddannelseselever i staten fordeles mellem ministerierne. Der har været forskellige incitamentsmodeller knyttet til ordningen. Fra 2012 gælder, at ministerier, der ikke opfylder deres del af kvoten, skal tilbageføre den udbetalte præmie og bonus for samtlige uddannelsesaftaler i det tilfælde, at statens samlede kvote ikke opfyldes.

Status på opfyldelse af praktikaftalerne

Det aftalte niveau for antal praktikpladser i det offentlige i 2010 blev samlet set mere end opfyldt. Kommuner og regioner opfyldte dimensioneringsaftalen inden for social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse. Derudover oprettede kommunerne og regioner til sammen 1.773 pladser, hvilket er 123 pladser mere end de aftalte 1.650. Kommunerne oprettede 1.513 ekstra pladser, hvilket er flere end de aftalte 1.320 pladser, mens regionerne manglede at oprette 70 pladser i forhold til det aftalte. Staten oprettede i 2010 25 årsværk mere end de aftalte 200 pladser⁴.

I 2011 blev der ligeledes oprettet flere praktikpladser i det offentlige end aftalt. Foruden at opfylde dimensioneringsaftalen oprettede kommuner og regioner 3.198 praktikpladser, hvilket er 1.248 flere pladser end det aftalte niveau. Heraf oprettede kommunerne 2.652 pladser, hvilket var 1.092 flere end aftalt, og regionerne oprettede 546 ekstra pladser, hvilket var 156 flere end aftalt. Staten oprettede 125 flere elevårsværk end aftalt.

Status for antal praktikpladser i 1. halvår 2012 viser, at kommunerne pt. har indgået 6.826 aftaler svarende til 47 pct. af praktikaftalens målsætning, regionerne pt. har indgået 1.330 praktikpladser svarende til 41 pct. af målsætningen, og staten har 2.055 elevårsværk, hvilket er 102 pct. af målet for 2012.

⁴ Opgørelsesmetoden for staten er elevårsværk, mens kvoten for de øvrige sektorer opgøres som antal uddannelsesaftaler. Tallene er således ikke direkte sammenlignelige, men er den bedst mulige opgørelse af aftalens mål.

Forslag til drøftelse:

Udvalget som repræsentanter for staten, regioner, kommunerne og de private arbejdsgivere tilkendegiver, at staten, regionerne, kommunerne og de private arbejdsgiverne hver for sig og i fællesskab fremadrettet skal *arbejde for* at opretholde det nødvendige antal praktikpladser (uddannelsesaftaler), med henblik på at sikre, at flest mulige gennemfører en erhvervsuddannelse med virksomhedspraktik

For staten, regionerne og kommunerne tages der udgangspunkt i ”Aftale om flere praktikpladser i 2011” og ”Aftale om en forstærket indsats for flere praktikpladser i 2012”. Dvs. 250 pladser i staten og 1.950 pladser i kommunerne og regionerne. Der tages endvidere udgangspunkt i, at kommunerne og regionerne lever op til dimensioneringsaftalen fra 17. juni 2007.

Der lægges endvidere op til, at erhvervsskolerne fremadrettet skal have fokus på det praktikpladsopsøgende arbejde i forhold til de private og offentlige arbejdsgivere.

I erhvervsuddannelsesudvalgets fase 2, og dermed inden indgåelse af kommuneaftalerne i 2013, skal udvalget drøfte, hvordan det offentlige arbejdsmarked også fremadrettet er med til at sikre muligheden for at indfri 95-pct.målsætningen, herunder gennem de faglige udvalg at sikre uddannelse af elever inden for hele bredden af det offentlige arbejdsmarked, inklusive eventuel uddannelsesdækning af nye områder. Der skal i den sammenhæng sikres et statistisk grundlag, der gør det muligt at følge udviklingen i forhold til målsætningen, uden at der indføres nye administrative byrder.

Med afsæt i nedenstående faktuelle gennemgang foreslås det, at udvalget drøfter, hvordan adgangskrav fremadrettet kan håndteres i udvalgsarbejdet, jf. kommissoriet side 5, hvoraf det fremgår, at udvalget skal komme med konkrete anbefalinger til, hvordan adgangskrav kan bidrage til at understøtte, at flere unge med de nødvendige forudsætninger kan afslutte en påbegyndt erhvervsuddannelse.

1. Adgang og optagelse til erhvervsuddannelserne

Adgang til erhvervsuddannelserne

Efter lov om erhvervsuddannelser har alle, der har opfyldt undervisningspligten efter folkeskoleloven, adgang til en erhvervsuddannelse. Adgang i umiddelbar forlængelse af 9. eller 10. klasse forudsætter dog, at eleven har de faglige, personlige og sociale forudsætninger, der er nødvendige for at gennemføre en erhvervsuddannelse, jf. lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til at uddanne, beskæftigelse m.v. Det vil i praksis sige, at eleven skal være erklæret uddannelsesparat, jf. nedenfor.

Optagelse til et grundforløb

Alle, der opfylder ovennævnte betingelser, har krav på at blive optaget i et grundforløb efter eget valg, jf. dog nedenfor om adgangsbegrænsning og optagelseskrav.

Optagelse til et hovedforløb

Optagelse til et hovedforløb forudsætter, at eleven har gennemført et grundforløb, der giver adgang til hovedforløbet – dvs. har opnået grundforløbsbevis eller har opnået tilsvarende kompetencer på anden vis – og enten har indgået uddannelsesaftale med en virksomhed eller er optaget til skolepraktik. Grundforløbet kan for den enkelte elev helt eller delvist erstattes af grundlægende praktisk oplæring i en virksomhed på grundlag af en uddannelsesaftale (ny mesterlære), hvis ikke andet fremgår af reglerne om uddannelsen.

Overgang fra grundforløb til hovedforløb

Grundforløbet afsluttes med et projekt, der danner grundlag for en prøve, hvor elevens tilegnelse af de kompetencemål, som eleven skal opfylde ved overgangen

fra grundforløb til hovedforløb, bedømmes. Dvs. kompetencemål for den enkelte uddannelse, som eleven skal opfylde ved overgangen fra grundforløbet til skoleundervisningen i hovedforløbet.

Når grundforløbet er afsluttet, udsteder skolen bevis for gennemført grundforløb, såfremt eleven efter skolens samlede vurdering har opnået de nødvendige faglige, almene og personlige forudsætninger for at kunne fortsætte i et hovedforløb, herunder opfyldt eventuelle krav efter reglerne om den eller de uddannelser, eleven ønsker at fortsætte i.

Efter bekendtgørelse om erhvervsuddannelser (hovedbekendtgørelsen) kan de faglige udvalg i særlige tilfælde bestemme, at eleverne i en uddannelse ved overgangen fra grundforløbet til skoleundervisningen i hovedforløbet skal opfylde bestemte krav om gennemførelse af fag og niveauer, herunder eventuelle beståkrav, såfremt opfyldelsen af kravene er nødvendige for at opnå slutmålene i uddannelsen eller i et eller flere af uddannelsens specialer ("gærdehøjder"). Kravene skal kunne opfyldes inden for den vejledende varighed af grundforløbet med de forudsætninger, som i almindelighed kan forventes, at elever besidder ved afslutningen af grundskolens 9. klasse.

Følgende fremgår af forarbejderne til den ændringslov, hvorved grundforløb og hovedforløb blev indført med virkning fra 1. juli 2000 (lovforslag nr. L 90, 1998-99): "Normalt vil kravet til gennemført grundforløb være, at eleven har fuldført de krævede fag og deltaget i de hertil knyttede standpunktsbedømmelser, prøver og eksamener. Det forventes, at kravene i overvejende omfang vil være som i dag, men i nogle uddannelser kan der tænkes opstillet særlige krav eller niveauer i enkelte fag ved overgangen fra grundforløb til hovedforløb, hvis det er nødvendigt for at nå slutmålene i uddannelserne."

Eksempler på kompetencemål, eleverne skal opfylde forud for skoleundervisningen i hovedforløbet, fremgår af afsnit 4.

Adgangsbegrænsning

I de uddannelser, hvor beskæftigelsesmulighederne begrunder det, kan der etableres adgangsbegrænsning. Hvis der er etableret adgangsbegrænsning til en uddannelse indebærer det, at skolen kun kan optage de elever i grundforløbet, som har indgået uddannelsesaftale eller som kan rummes inden for en årligt fastsat kvote, hvortil skolen skal optage de bedst egnede ansøgere.

Som udgangspunkt skal alle erhvervsuddannelser udbydes med skolepraktik. Af forskellige hensyn udbydes en række uddannelser dog ikke med skolepraktik, men er optaget på den såkaldte negativliste. For de uddannelser, der udbydes med skolepraktik, er der for enkelte fastsat *adgangsbegrænsning til skolepraktik*. Særlige forhold vedrørende skolepraktik berøres ikke i dette notat. Herom henvises til faktaark om skolepraktik.

Optagelseskrav

I lov om erhvervsuddannelser er ministeren bemyndiget til at fastsætte regler om krav til ansøgerens danskkundskaber ved optagelse til skoleundervisning. Bemyndigelsen er udmøntet i hovedbekendtgørelsen.

Efter hovedbekendtgørelsen kan den enkelte skole fastsætte krav til ansøgerens danskkundskaber ved optagelsen til grundforløbet eller en uddannelses hovedforløb. Kravene vil dog ikke kunne finde anvendelse for elever, der har indgået uddannelsesaftale.

Kravene kan højst omfatte sprogkundskaber svarende til Prøve i Dansk 3, jf. bekendtgørelse om prøver inden for danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. eller Prøve i Dansk 2, jf. samme bekendtgørelse, suppleret med mindst 6 måneders erhvervs erfaring inden for relevante beskæftigelsesområdet. Kravene vil gælde for alle elever uanset etnisk herkomst.

Når sådanne krav er fastsat i skolens lokale undervisningsplan, skal skolen afvise at optage elever, som ikke opfylder kravene.

Kompetencevurdering inden for de første to uger

Når en elev påbegynder en erhvervsuddannelse skal skolen sammen med eleven og den eventuelle praktikvirksomhed udarbejde en personlig uddannelsesplan for eleven. Til brug for uddannelsesplanen skal skolen gennemføre en kompetencevurdering af eleven inden for to uger fra påbegyndelsen af undervisningen. Vurderingen skal omfatte elevens forudsætninger i forhold til den primært ønskede uddannelse, herunder et eventuelt behov for supplerende undervisning samt give eleven en klar forståelse af egne forudsætninger og behov.

Kompetencevurderingens formål er at sikre, at eleven får et uddannelsesforløb, der passer til dennes forudsætninger og behov, herunder for eksempel en relevant grundforløbspakke. For lærerne giver kompetencevurderingerne grundlag for at tilrettelægge undervisningen, så den tager hensyn til elevernes forudsætninger.

2. Folkeskolens afgangsprøve og uddannelsesparathedsvurdering

Folkeskolens afgangsprøve

Efter folkeskoleloven skal en elev i folkeskolen ved afslutningen af 9. klassetrin aflægge folkeskolens afgangsprøver. Som udgangspunkt gælder dette også andre grundskoleelever. For elever, der opfylder undervisningspligten ved erhvervs mæssig beskæftigelse træffes beslutning om, hvilken undervisning og hvilket prøver, eleven skal deltage i.

Folkeskolens afgangsprøve omfatter følgende fag: Dansk, engelsk, kristendoms-kundskab, historie, samfundsfag, matematik, geografi, biologi, fysik/kemi samt tilbudsfagene tysk og fransk.

Uddannelsesparathedsvurdering i 9. og 10. klasse

Efter bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurderinger, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse skal der foretages en uddannelsesparathedsvurdering for elever, der forlader 9. eller 10. klasse. Vurderingen foretages af Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) samtidig med udarbejdelse af en plan for elevens videre uddannelse.

Eleverne anses for uddannelsesparate, hvis de har de faglige, personlige og sociale forudsætninger, som er nødvendige for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Der vurderes til henholdsvis de gymnasiale uddannelser under ét og erhvervsuddannelserne under ét.

En elev med uddannelsesaftale, der har krav på at blive optaget til undervisning efter lov om erhvervsuddannelser, eller er optaget på en uddannelse, anses for uddannelsesparat.

Hvis UU vurderer, at en elev ikke er uddannelsesparat, og eleven og den eventuelle forældremyndighedsindehaver ikke er enig heri, skal der foretages en ny vurdering af en udbyder af gymnasiale uddannelser eller erhvervsuddannelser.

3. Data og erfaringer

Nedenstående oversigt indeholder udpluk af tilgængelige analyser, undersøgelser og artikler, der behandler sammenhænge mellem adgang til erhvervsuddannelser, elevernes forudsætninger og frafald.

Kilder	Uddrag
Maria K. Humlum og Torben P. Jensen (AKF) 2010: <i>Frafald på de erhvervsfaglige uddannelser – hvad karakteriserer de frafaldstruede unge</i>	Analyserne viser, at det generelt er de unge fra de mindre ressourcerstærke familier, der har en højere sandsynlighed for at falde fra. Det vil sige unge: <ul style="list-style-type: none">- der ikke har boet i en kernefamilie,- med forældre med lav indkomst og lavt uddannelsesniveau samt- unge med indvandrerbaggrund. En elev med ikke-vestlig indvandrerbaggrund har en markant højere sandsynlighed (ca. 57 pct.) for at falde fra, sammenlignet med en dansker (ca. 35 pct.).
Torben P. Jensen og Britt Ø. Larsen (AKF) 2011: <i>Unge i erhvervsuddannelserne og på arbejdsmarkedet – værdier, interesser og holdninger</i>	Undersøgelsen ser på faktorer, der har betydning for, hvem der gennemfører, og hvem der afbryder: <u>Boglige færdigheder</u> <ul style="list-style-type: none">- Blandt de unge, der afbryder deres EUD, er som forventet flere med svage læsefærdigheder end blandt dem, der gennemfører.- Men det er langt fra kun elever med relativt stærke forudsætninger og bestemte begrundelser, interesser og holdninger til uddannelse og arbejde, der gennemfører en erhvervsuddannelse. Også elever med mindre stærke forudsætninger gennemfører. Og der ses en række interessante forskelle mellem eleverne på forskellige indgan-

ge.

Begrundelser for valg

- De unge, der begrundet deres valg af uddannelse efter 8. eller 9. klasse med, at de var skoletrætte, har større risiko for at afbryde deres EUD sammenlignet med de mindre skoletrætte.
- Det er de "beskæftigelsesambitiøse" på erhvervsuddannelserne – dem der har tillagt deres fremtidige beskæftigelsesmuligheder stor betydning ved valg af uddannelse – som har størst chance for at gennemføre.
- De unge, der tillagde "faglig interesse" stor betydning for deres uddannelsesvalg, har en mindre risiko for at falde fra.

Undersøgelsens hovedresultater *perspektiveres* inden for følgende områder:

Praktisk tilgang til læring

- Ifølge undersøgelsen er op mod hver tredje af dem, der gennemfører en EUD, unge som ved folkeskolens afslutning havde svage læsefærdigheder.
- Det kan tænkes at hænge sammen med, at det læringsmiljø, de unge møder på erhvervsuddannelserne, er præget af en mere praktisk håndværksmæssig tilgang til læring sammenlignet med det, de fleste unge har mødt i grundskolen. De skoletrætte drenge og piger oplever formodentlig, at de har evner og potentialer, som grundskolen ikke gav dem mulighed for at udfolde.
- Undersøgelsen peger på vigtigheden af, at:
 - o erhvervsskolerne fortsætter deres arbejde med at udvikle grundforløbspakker, målrettet de unges forudsætninger for læring med udgangspunkt i den indledende kompetencevurdering på grundforløbet, og
 - o at der sættes fokus på de unges læringspotentialer – ikke først og fremmest på deres opnåede karakterer i folkeskolen – når deres muligheder i EUD skal vurderes.

Niveaudeling og overgang til videre uddannelser

- Undersøgelsen viser, at en gruppe af unge, der går i gang med en EUD, med hensyn til social baggrund, boglige kompetencer (testede færdigheder), holdninger, interesser og værdier ligner dem, der starter på en gymnasial uddannelse.
- Og på nogle uddannelser er det over hver fjerde, der har afbrudt eller overvejet at gøre det, fordi de ikke syntes de lærte nok/udviklede sig nok.
- Der er således behov for at udfordre alle elever, bl.a. gennem differentiering af undervisningen og niveaudeling og ved at skabe bedre muligheder for overgang fra EUD til videre uddannelse først og fremmest til korte videregående uddannelser.

	<p><u>Uddannelsesparathed</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - En del må vurderes ikke i tilstrækkelig grad at være uddannelsesparate ved start på EUD. - For dem er der behov for tilbud, der med udgangspunkt i en vurdering af deres personlige, sociale og faglige færdigheder kan styrke deres kompetencer inden start på EUD.
Torben P. Jensen og Britt Larsen (AKF) 2011: <i>Hvem falder fra – spiller skolen nogen rolle?</i>	<p>Forfatterne konkluderer, at:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skal flere gennemføre en ungdomsuddannelse, må uddannelsesinstitutionerne i højere grad end i dag tage udgangspunkt i de unges forudsætninger for at gennemføre en uddannelse. - Karakteristika ved eleverne har større betydning end træk ved skolerne. Men skolerne gør en forskel. Og her er viden om, hvad de gode skoler gør essentielt.
Torben P. Jensen m.fl. (AKF) 2009: <i>Unge frafald på erhvervsuddannelser. Hvad gør de "gode skoler"?</i>	<p>Blandt nogle af konklusionerne fra undersøgelsen kan fremhæves, at den "gode skole":</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arbejder målrettet med pædagogiske og socialt inkluderende indsatser, herunder i overgangen fra grundskolen. - Bruger kompetencevurderingen som visitationsgrundlag til grundforløb. - Tilbyder og udvikler grundforløb, der tager udgangspunkt i elevernes forudsætninger.
Dansk Arbejdsgiverforening: <i>Arbejdsmarkedsrapport 2009</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Der er et markant større frafald blandt elever med en karakter på under seks fra folkeskolen. Jo højere karakterer fra folkeskolen, des færre falder fra. Der er dog en tendens til, at frafaldet igen er større for elever med et gennemsnit på over 8,5. (Karaktererne er fra 13-skalaen) - En årsag til at frafaldet stiger blandt elever med højere karakterer, kan være, at de ikke føler sig fagligt udfordrede. Blandt elever, der overvejer at springe fra en erhvervsuddannelse, svarer mere end hver femte, at det lave faglige niveau er årsagen, jf. Capacent Epinion (2007). Til sammenligning er det kun én ud af syv, der overvejer at springe fra, fordi det faglige niveau er for højt. - Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande falder i højere grad fra end elever med dansk herkomst. Det gælder både blandt elever med karakterer over 7 fra folkeskolen og blandt elever med karakterer under 7. (Karaktererne er fra 13-skalaen) - Hver sjette elev, der forlader folkeskolen, vurderes at være uden faglige færdigheder til at gennemføre yderligere uddannelse, jf. OECD (2007). Det betyder i praksis, at godt 15 pct. af de elever, som begynder på en erhvervsuddannelse, har utilstrækkelige faglige forudsætninger i læsning og matematik, og hele 25 pct. har utilstrækkelige forudsætninger i naturfagene. - Det frie optag på erhvervsskolerne åbner med andre ord for, at unge med svage faglige og/eller sociale forudsætninger fra grundskolen kan begynde på en erhvervsuddannelse uden at være i stand til at gennemføre.

<p>Niels Brocks handlingsplan for øget gennemførelse (2011/2012) indsatsområde: <i>Viden: hvem falder fra, hvorfor, hvor går de hen?</i></p>	<p>Frafaldsanalysen viser, at der er relativt tydelige sammenhænge ml. elevernes gennemsnitskarakterer og frafald:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elever med karakterer under 2 har en frafaldsprocent på knap 30, mens frafaldet blandt elever med karakterer på 5-6 kun er halvt så stort. - Tendensen til, at frafaldet er størst blandt elever med hhv. de laveste og højeste karakterer, genfindes i fagkaraktererne. Men det er ikke muligt at udpege enkelte fag som helt afgørende for frafaldet. - Tendens til, at frafaldet blandt de dygtigste elever stiger.
<p>Artikel i Agenda nr. 3 ekstra, 3. juli 2012: <i>Unge med lave folkeskolekarakterer vælger erhvervsuddannelserne</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Analysen viser, at de elever, der i 2011 startede i det almene gymnasium havde et karaktergennemsnit i dansk og matematik fra folkeskolens afgangsprøve på 7,1 mens de elever, der startede på en erhvervsuddannelse, havde et gennemsnit på 4,4. - En typisk indvandrer fra et ikke-vestligt land, der søgte en erhvervsuddannelse sidste år, havde 2,9 i gennemsnit fra folkeskolen. Den etniske dansker der søgte en erhvervsuddannelse havde 4,6 og den etniske dansker, der søgte alment gymnasium havde 7,3.

4. Eksempler på kompetencemål eleverne skal opfylde forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

Social- og sundhedsuddannelsen (SOSU) er valgt som et eksempel på en uddannelse, hvor der ikke stilles krav om beståede fag mv. ved overgangen fra grundforløb til skoleundervisningen i hovedforløbet. Elektrikeruddannelsen er valgt som et eksempel på en uddannelse, hvor der stilles enkelte krav om beståede fag mv. (se 3.2. og 3.3. i bilagsdelen). Kontoruddannelsen med specialer er valgt som eksempel på en uddannelse, hvor der stilles en flerhed af krav om beståede fag mv. (se 3.2. – 3.5 i bilagsdelen).

<p><i>SOSU- Bekendtgørelse nr. 816 af 20. juli 2012 om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang sundhed, omsorg og pædagogik</i></p>	
<p>§-del</p>	<p>§ 4. De fælles kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på skoleundervisningen i et hovedforløb inden for fællesindgangen, er, at eleverne kan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) møde andre mennesker på en etisk og respektfuld måde samt forstå betydningen af egen faglige og professionelle rolle i mødet med andre mennesker, 2) medvirke ved sikkerheds- og sundhedsmæssige opgaver og til at arbejdsmiljøarbejdet sker systematisk svarende til grundfaget arbejdsmiljø (modul 1), 3) indrette arbejdsstedet og bruge sin krop efter gældende ergonomiske principper med og uden hjælpemidler, 4) deltage aktivt i læreprocesser og fungere hensigtsmæssigt i skiftende samarbejdssituationer, herunder kan kommunikere og samarbejde under hensyntagen til menneskers forskellighed, 5) forholde sig til sine lære- og arbejdsprocesser bl.a. gennem selvevalueringsværktøjer og 6) anvende brancherettet informationsteknologi, herunder elektronisk kommunikation og in-

	<p>formationsindsamling på grundlæggende niveau.</p> <p>Stk. 2. For at begynde på skoleundervisningen i et hovedforløb inden for fællesindgangen skal eleverne tillige opfylde målene for følgende grundfag:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Dansk, niveau F og 2) førstehjælp og elementær brandbekæmpelse 0,5 uge. <p>Stk. 3. Yderligere krav om kompetencemål, der er særlige for overgangen til skoleundervisning i det enkelte hovedforløb, er fastsat i bilagene til bekendtgørelsen.</p>
Bilag	<p>3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet</p> <p>3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at påbegynde skoleundervisningen i hovedforløbet, er, at eleverne kan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. udvise forståelse for de rettigheder og pligter, som følger af et ansættelsesforhold, samt udvise forståelse for det faglige og personlige ansvar, der er forbundet med at arbejde inden for social- og sundhedsområdet, 2. beskrive social- og sundhedsvæsenets opbygning og faggruppens placering i systemet samt forstå betydningen af sundhedsfaglig dokumentation og ansvaret herfor, 3. kende til principper for at igangsætte aktiviteter for andre og kan i relation hertil forklare sundhedsbegrebet herunder særligt sundhedsfremme svarende til grundfaget sundhed, 4. ud fra grundlæggende personlige og psykologiske teorier opnå forståelse af, hvad der har betydning for menneskelige relationer i hverdagen og i det professionelle omsorgsarbejde, 5. kende faktorer, der fremmer eller hæmmer menneskers motivation for egenomsorg samt vedligehold og udvikling af funktionsevner, 6. kende de almindeligst forekommende fagudtryk inden for ældre- og sundhedsområdet og kan forklare betydningen af at tilpasse sproget i løsningen af arbejdsopgaver inden for området, 7. kende betydningen af at arbejde med konflikthåndtering, 8. kende de hygiejniske principper og forstå betydningen af en etisk dimension, når eleverne skal hjælpe andre med personlig pleje, 9. redegøre for kroppens basale opbygning, dens organsystemer og basale funktioner, og 10. redegøre for og handle fagligt korrekt i forhold til naturfaglige problemstillinger inden for social- og sundhedsområdet på baggrund af naturfaglig viden og færdigheder svarende til grundfaget naturfag, niveau F.

Elektriker - Bekendtgørelse nr. 509 af 31. maj 2012 om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang strøm, styring og it

§-del	<p>§ 4. De fælles kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på skoleundervisningen i et hovedforløb inden for fællesindgangen, er, at eleverne kan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) udvælge og anvende hensigtsmæssige materialer, komponenter, værktøjer, måleinstrumenter, udstyr og maskiner til udførelse af enkle faglige arbejdsopgaver inden for indgangens uddannelser, 2) anvende den tekniske dokumentation, som er relevant for indgangens uddannelser i forbindelse med udførelse af jobområdernes arbejdsopgaver, 3) udføre sine arbejdsopgaver sikkerheds- og miljømæssigt forsvarligt i henhold til gældende regler, 4) udvise kendskab til servicebegrebet, kundepsykologi og de afgørende faktorer i forhold til at udføre en god kundeservice, såvel intern som eksternt,
-------	---

	<p>5) udvise kendskab til egen rolle i virksomhedsorganisationer, som er relevante for indgangens uddannelser, herunder samarbejde med forskellige faggrupper, og til betydningen af at være fleksibel og udføre kvalitetssikring af eget arbejde i relation til indgangens uddannelser,</p> <p>6) udføre struktureret fejlfinding på relevante kredsløb under vejledning og løse enkelte opgaver inden for vedligehold og betjening og</p> <p>7) udvise kendskab til arbejdstilrettelæggelse og planlægning.</p> <p>Stk. 2. For at begynde på skoleundervisningen i et hovedforløb inden for fællesindgangen skal eleverne tillige opfylde målene for følgende grundfag:</p> <p>1) Førstehjælp og elementær brandbekæmpelse, 0,5 uge.</p> <p>2) Informationsteknologi, niveau F.</p> <p>Stk. 3. Yderligere krav om kompetencemål, der er særlige for overgangen til skoleundervisning i det enkelte hovedforløb, er fastsat i bilagene til bekendtgørelsen.</p>
Bilag	<p>3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet</p> <p>3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at påbegynde skoleundervisningen i uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. udføre stærk- og svagstrømsinstallationer samt tele-datainstallationer i bygninger håndværksmæssigt korrekt under vejledning, herunder vælge og anvende el-materiel efter fabrikan-tens anvisninger, under hensyntagen til el-sikkerhed, miljø og sikkerhed på arbejdspladsen, 2. udføre mindre automatiske anlæg under vejledning, herunder tilslutte 1- og 3-fasede brugs-genstande, motorer med forskellige styringsprincipper og standardkoblinger på baggrund af kendskab til de mest almindelige mekaniske styre- og føleorganer, elektromekaniske relæer og tidsrelæer, 3. anvende dokumentation til at udføre mindre relætekniske opgaver samt tegne simple kredsskemaer og el-diagrammer under hensyntagen til gældende love og regler, 4. udføre el-tekniske beregninger under vejledning, herunder anvende matematiske og el-tekniske grundbegreber til beregning af spænding, strøm og effekt, 5. foretage tilslutning til el-forsyningsnettet, på baggrund af kendskab til produktion, transmission og distribution af elektrisk energi samt forsyningsnettets opbygning, 6. foretage eftersyn og afprøvning før idriftsætning af el-installationen under vejledning, samt foretage målinger på installationer og kredsløb med forskellige former for belastninger, 7. anvende gældende love og regler, herunder stærkstrømsbekendtgørelsen vedrørende lysin-stallationer og installation af brugsgenstande i boliger, 8. anvende digitale og analoge kredsløb samt logiske komponenter under vejledning og 9. skabe sikkerhed for personer, husdyr og ejendom mod de farer og skader, som kan opstå ved normalbrug af elektriske installationer, herunder chokstrømme og høje temperaturer. <p>3.2. For at påbegynde uddannelsens hovedforløb skal eleven, ud over de i § 4 nævnte fælleskompetencer, tillige have opnået beståkarakter i grundfaget Matematik, niveau F. Dette gælder dog ikke for specialet el-montør.</p> <p>3.3. Grundforløbsprøven skal være bestået.</p>

Kontoruddannelse med specialer - Bekendtgørelse nr. 1435 af 15. december 2010 om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang merkantil

§-del	<p>§ 4. De fælles kompetencemål, eleverne skal opfylde for at påbegynde skoleundervisningen i et hovedforløb inden for fællesindgangen, er, at eleverne kan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) arbejde ansvarligt med merkantile arbejdsopgaver og omstillingsprocesser selvstændigt og i
-------	--

	<p>grupper,</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) løse merkantile arbejdsopgaver inden for afsætning, handel og service, 3) løse merkantile arbejdsopgaver ved at inddrage viden om virksomhedens organisering, arbejdsmarkedsforhold og miljø- og samfundsforhold, 4) løse merkantile arbejdsopgaver ved anvendelse af kulturforståelse og viden om internationale handelsrelationer, 5) løse merkantile arbejdsopgaver ved anvendelse af kommunikation og kommunikationsteknologiske værktøjer, og 6) løse merkantile arbejdsopgaver ved anvendelse af virksomhedsøkonomi og inddragelse af samfundsøkonomiske aspekter. <p>Stk. 2. For at begynde på skoleundervisningen i et hovedforløb inden for fællesindgangen skal eleverne tillige opfylde målene for følgende grundfag:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Dansk, niveau F og 2) Informationsteknologi, niveau F. <p>Stk. 3. Yderligere krav om kompetencemål, der er særlige for overgangen til skoleundervisning i det enkelte hovedforløb, er fastsat i bilagene til bekendtgørelsen.</p>
Bilag	<p>3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet</p> <p>3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at påbegynde skoleundervisningen i hovedforløbet i uddannelsens trin 1, er, at eleverne kan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. arbejde ansvarligt og vurdere egen indsats og resultater i forhold til opstillede mål, 2. arbejde med innovation og personlig og faglig udvikling (livslang læring) i faglige og organisatoriske omstillingsprocesser, 3. samarbejde med andre og bidrage til drøftelse og løsning af problemstillinger og dermed tage medansvar for den faglige, personlige og sociale del af en arbejdsproces, 4. medvirke ved planlægning, administration og opfølgning af salgs- og markedsføringsaktiviteter, 5. medvirke ved kundeserviceopgaver og forholde sig til kundeadfærd, kulturelle normer og værdier samt betydningen af personlig fremtræden, 6. medvirke ved løsning af administrative og økonomiske opgaver ud fra kvalitative og etiske normer, 7. forholde sig til forretningsforståelse ved at medvirke i løsning af konkrete opgaver, 8. forholde sig til egen rolle og indflydelsesmuligheder på arbejdsmarkedet og som medarbejder i en given virksomhed, 9. udvise jobparathed ved hjælp af kendskab til grundlæggende arbejdsfunktioner og -forhold, 10. tilpasse kommunikation sprogligt, kulturelt og teknologisk i forhold til forskellige kommunikationssituationer, 11. anvende teknologiske værktøjer rationelt og hensigtsmæssigt ved opgaveløsning, og 12. udføre konkrete beregninger med og uden anvendelse af hjælpemidler på baggrund af talforståelse. <p>3.2 Eleverne skal have gennemført følgende grundfag forud for at påbegynde skoleundervisningen i hovedforløbet på trin 1, kontorservice:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dansk, niveau E. 2. Informationsteknologi, niveau E. 3. Erhvervsøkonomi, niveau E. 4. Engelsk, niveau E. 5. Salg og Service, niveau E.

6. Samfundsfag, niveau E.

3.2.1. De i afsnit 3.2., nr. 1-2 nævnte fag skal være bestået.

3.3. Eleverne skal have bestået hvert af de følgende grundfag forud for at påbegynde skoleundervisningen i hovedforløbet på trin 1, kundekontaktcenter:

1. Dansk, niveau D.

2. Informationsteknologi, niveau D.

3. Salg og service, niveau D.

3.4. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at påbegynde skoleundervisningen i hovedforløbet i uddannelsens specialer (trin 2), jf. afsnit 1.4., er, at eleverne kan:

1. prioritere og tage ansvar for planlægning, udførelse og afslutning af arbejdsopgaver,

2. analysere en problemstilling og opstille alternative løsningsmodeller,

3. arbejde selvstændigt og ansvarligt og vurdere egen indsats og resultater i forhold til opstillede mål,

4. arbejde med innovation og personlig og faglig udvikling (livslang læring) i faglige og organisatoriske omstillingsprocesser,

5. samarbejde med andre og bidrage til drøftelse og løsning af problemstillinger og dermed tage medansvar for den faglige, personlige og sociale del af en arbejdsproces,

6. arbejde metodisk med planlægning, administration og opfølgning af salgs- og markedsføringsaktiviteter,

7. medvirke ved typiske opgaver i virksomhedens handels- og logistikfunktioner ud fra en forståelse af handlens betydning nationalt og internationalt,

8. løse salgs- og kundeserviceopgaver, hvor eleven anvender viden om kundefærd, kulturelle normer og værdier samt betydningen af personlig fremtræden,

9. arbejde struktureret med administrative og økonomiske opgaver ud fra kvalitative og etiske normer,

10. anvende forretningsforståelse i løsningen af konkrete opgaver,

11. arbejde med metoder til udvikling af nye forretningsområder (innovation) og etablering af virksomhed (iværksætter),

12. forholde sig til egen rolle og indflydelsesmuligheder på arbejdsmarkedet og som medarbejder i en given virksomhed,

13. udvise jobparathed gennem kendskab til grundlæggende arbejdsfunktioner og -forhold,

14. tilpasse kommunikation sprogligt, kulturelt og teknologisk til en virksomheds forskellige kommunikationssituationer og -kanaler,

15. vurdere og vælge teknologiske værktøjer og anvende dem rationelt og hensigtsmæssigt ved opgaveløsning,

16. udføre konkrete beregninger med og uden anvendelse af hjælpemidler og udvise talforståelse,

17. forholde sig til internationaliseringens betydning for en virksomheds strategi, organisation og servicekoncepter,

18. udarbejde typiske skriftlige fremstillinger inden for det administrative område under anvendelse af nuanceret sprog samt korrekt retstavning og tegnsætning og

19. anvende grundlæggende funktioner inden for styresystemer, tekstbehandling, regneark, præsentation, internet, e-mail samt andre relevante it-baserede værktøjer i udførelse af typiske administrative og servicemæssige kommunikationsopgaver.

3.5. Eleverne skal have bestået følgende grundfag forud for påbegyndelse af skoleundervisningen i hovedforløbet på trin 2:

<ol style="list-style-type: none">1. Dansk, niveau C.2. Erhvervsøkonomi, niveau E, jf. dog afsnit 3.6.2.3. Engelsk, niveau E, jf. dog afsnit 3.6. og 3.6.1.4. 2. fremmedsprog, niveau E, jf. dog afsnit 3.6., og 3.6.1.5. Informationsteknologi, niveau C.6. Salg og Service, niveau D.7. Samfundsfag, niveau D.3.6. For alle specialer gælder, at mindst ét af grundfagene i afsnit 3.5., nr. 3, engelsk, og 3.5., nr. 4., 2. fremmedsprog, skal være bestået på D niveau, jf. dog afsnit 3.6.1.3.6.1. For specialerne rejseliv og spedition og shipping skal mindst et af grundfagene nævnt i 3.5., nr. 3., engelsk, og 3.5., nr. 4., 2. fremmedsprog, være bestået på C niveau.3.6.2. For specialerne økonomi og revision skal grundfaget nævnt i 3.5., nr. 2., erhvervsøkonomi, være bestået på C niveau.
--

Bilag 4: Udvalgets forslag i forhold til praktikpladspakken for 2012

Oversigt over initiativer i ”Aftale om en forstærket indsats for flere praktikpladser i 2012” samt udvalgets indstilling eller bemærkning vedrørende initiativet. Det bemærkes, at udvalget herudover har afgivet en række yderligere indstillinger, som ikke fremgår af oversigten.

Initiativ i ”Aftale om forstærket indsats for flere praktikpladser i 2012”	Udvalgets indstilling eller bemærkning
Præmie- og bonusordning på op til 70.000 kr. pr. indgået uddannelsesaftale	Ligger uden for udvalgets kommissorium.
3.000 ekstra skolepraktikpladser på erhvervsuddannelser med adgangsbe- grænsning til skolepraktik	<p><u>Indstilling:</u> Adgangsbegrænsning til skolepraktik omlægges til adgangsbegrænsning ved indgangen til grundforløbet som hovedregel.</p> <p>Udvalget forudsætter, at der inden for de nye adgangsbegrænsede uddannelser skal uddannes elever i samme omfang som i dag.</p>
Regeringen vil søge at videreføre aftalen med KL og Danske Regioner, så kommunerne og regionerne også i 2012 forpligter sig til at tilvejebringe 1.950 ekstra praktikpladser i forhold til 2009-niveauet.	<p><u>Bemærkning:</u> Staten, regionerne, kommunerne og de private arbejdsgivere skal hver for sig og i fællesskab fremadrettet arbejde for at opretholde det nødvendige antal praktikpladser.</p> <p>For staten, regionerne og kommunerne tages der udgangspunkt i ”Aftale om flere praktikpladser i 2011” og ”Aftale om en forstærket indsats for flere praktikpladser i 2012”. Der tages endvidere udgangspunkt i, at kommunerne og regionerne lever op til dimensionering-saftalen fra 17. juni 2007.</p>
Staten forpligter sig også i 2012 til at oprette 250 flere praktikpladser end i 2009 gennem udmelding af ministerfordelte kvoter.	Se ovenfor.

<p>Styrket uddannelsesgaranti, så alle elever, der i 2012 påbegynder trin 1 i skolepraktik, får adgang til skolepraktik i uddannelsens øvrige trin.</p>	<p><u>Indstilling:</u> Ordningen gøres permanent.</p>
<p>Muligheder for, at elever, der ufor skyldt mister deres uddannelsesaftale, kan færdiggøre deres erhvervsuddannelse med mindst mulig tab af uddannelsestid. Det sker gennem løntilskud og optagelse i uddannelsens skoledele uden uddannelsesaftale.</p>	<p><u>Indstilling:</u> Ordningen gøres permanent.</p>
<p>Kampagnen for flere praktikpladser, som siden 2009 bl.a. har givet virksomheder bedre og lettere adgang til oplysninger om at ansætte elever, videreføres.</p>	<p><u>Indstilling:</u> Den igangværende kampagne ændres til at have fokus på det praktikpladsopsøgende arbejde og forlænges frem til udgangen af 2014.</p>
<p>Forsøg med praktikpladscentre på erhvervsskoler for at sikre højere kvalitet i skolepraktikken.</p>	<p><u>Indstilling:</u> Der etableres praktikcentre. Formålet er at fremme anvendelsen af praktikpladskapaciteten og hjælpe eleverne til i videst muligt omfang af komme i virksomhedspraktik samt øge kvaliteten i skolepraktik gennem en samlet model for afholdelse af praktikuddannelse på et praktikcenter.</p>
<p>Regeringen vil nedsætte en tværministeriel arbejdsgruppe, som skal beskrive, hvordan der sikres en øget, ubureaukratisk og omkostningseffektiv brug af sociale klausuler om praktikpladser i offentlige udbud.</p>	<p><u>Indstilling:</u> Udvalget finder, at offentlige institutioner i forhold til deres udbud og ved partnerskaber m.m. mellem den offentlige og den private sektor skal overveje, hvordan den udbudte opgave kan medvirke til flere praktikpladser.</p> <p>Det skal bemærkes, at der i udvalget er forskellige vurderinger af, hvordan det mest hensigtsmæssigt kan ske.</p>

Bilag 5: Økonomiske forudsætninger for udvalgsarbejdet og økonomiske konsekvenser af forslagene

Finansministeriet
Ministeriet for Børn og Undervisning

Økonominotat

4. oktober 2012

1. Økonomiske forudsætninger for erhvervsuddannelsesudvalgets anbefalinger

Regeringen lægger i finanslovsforslaget for 2013 (FFL13) op til, at der gennemføres en finansieringsomlægning, som medfører en øget medfinansiering fra arbejdsgiverne på erhvervsuddannelsesområdet og det erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesområde, jf. uddybning nedenfor.

Arbejdsgiverne tilslutter sig ikke finansieringsomlægningen, herunder at regeringen vil etablere et nyt, bredere uddannelsesbidrag AUB, og at det nuværende arbejdsgiverbidrag til VEU-godtgørelsen og lønrefusion mv. sammenlægges.

Med finansieringsomlægningen tilvejebringes et statsligt provenu. Af dette provenu prioriteres 180 mio. kr. til praktikpladsunderstøttende initiativer, jf. uddybning nedenfor. De tiltag, der beslutes som led i finanslovsforhandlingerne på baggrund af input fra erhvervsuddannelsesudvalget, skal finansieres inden for rammen på de 180 mio. kr.

Erhvervsuddannelsesudvalget lægger til grund for dets anbefalinger for fase 1, at de statslige merudgifter som følge af initiativerne kan gennemføres inden for rammen på 180 mio. kr., samt at de afledte udgifter for AER (herefter AUB) kan afholdes inden for størrelsen på det nuværende AER-bidrag i 2012.

Dertil lægger udvalget til grund for dets anbefalinger for fase 1, at der fremadrettet tages initiativ til en regelmæssig opfølgning og overvågning af udviklingen i skolepraktikaktiviteten samlet set og på den enkelte skole/praktikcenter. Der vil i den sammenhæng ske en vurdering af aktivitetsniveauet, som sammenholdes med de samlede forventninger til skolepraktikaktiviteten som forudsat på de årlige finanslove.

2. Finansieringsomlægning

Finansieringsomlægningen indebærer, at arbejdsgiverne pålægges et større ansvar for finansiering af erhvervsuddannelserne og erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. Med finansieringsomlægningen overtager arbejdsgiverne det samlede finansieringsansvar for skolepraktikydelse og VEU-godtgørelse, mens staten finansierer hovedparten af driftsudgifterne til de erhvervsrettede uddannelser.

Der er lagt op til, at finansieringsomlægningen vil indebære, at:

- Den nuværende præmie- og bonusordning for uddannelsesaftaler afvikles for indgåelse af nye aftaler efter 31. december 2012.
- Der indføres en ny midlertidig præmie- og bonusordning i 2013 for uddannelsesaftaler, som målrettes unge.
- Arbejdsgiverne overtager statens finansieringsansvar for skolepraktikydelse pr. 1. januar 2013.
- Arbejdsgiverne overtager finansieringsansvaret for de samlede udgifter til VEU-godtgørelse pr. 1. januar 2014.
- AER-bidraget omlægges til et bredere uddannelsesbidrag AUB (Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag), og den nuværende adskillelse af bidraget til VEU-godtgørelse og lønrefusion mv. ophæves.

Det bemærkes, at der i forbindelse med konstruktionen af AUB vil være særlig opmærksomhed på, hvordan aktiviteten udvikler sig inden for AUB på hhv. VEU-området og EUD-området, herunder skolepraktik. Ved en omlægning til AUB skal aktiviteten fremadrettet følges nøje med henblik på at vurdere, om der sker en utilsigtet udvikling i balancen mellem EUD og VEU, således at der fra politisk side kan træffes politisk beslutning om eventuelle indgreb. Omlægningen skal således bidrage til en fleksibel styring, der kan understøtte tilstrækkelige og attraktive tilbud til ufaglærte voksne, jf. kommissoriet.

3. Præmieringsordning afskaffes – indførelse af midlertidig præmieringsordning

Folketingets sigte med præmie- og bonusordningen har været at understøtte arbejdsgivernes tilskyndelse til at oprette praktikpladser. Den nuværende udformning af ordningen blev indført i 2009. Størrelsen af den samlede præmie- og bonus har siden været justeret i flere omgange i de årlige praktikpladsaftaler. Særligt den første forhøjelse har umiddelbart haft en positiv effekt på antallet af praktikpladser og vurderes i et vist omfang at have bidraget til at understøtte oprettelsen af praktikpladser i en periode med svage konjunkturer. Effekten over de senere år har imidlertid vist sig at være aftagende, og ordningen med forhøjet bonus har ikke ført til, at det samlede antal af praktikpladssøgende elever er blevet nedbragt. Afskaffelsen af præmie- og bonusordningen bidrager isoleret set til en reduktion af AERs udgifter, idet ordningen udgør 2,3 mia. kr. Arbejdsgivernes opfattelse er, at ordningen ikke har haft en effekt, der står mål med ordningens omkostninger for virksomhederne og det dødvægtstab, der følger af, at ordningen omfatter alle uddannelsesaftaler inklusive dem, der ville være indgået uden tilskud.

Regeringen vurderer, at det kan være hensigtsmæssigt at opretholde en midlertidige præmie- og bonusordning i 2013 i justeret form, som kan understøtte oprettelsen af praktikpladser, indtil en langsigtet løsning er fuldt implementeret. Erhvervsuddannelsesudvalgets samlede anbefalinger for en og grundlæggende langsigtet løsning på praktikpladsproblemet fremlægges først for regeringen i maj 2013 - som bidrag til regeringens udspil til FFL14.

Det er derfor regeringens opfattelse, at en fuldstændig afvikling af præmie- og bonusordningen allerede fra og med 2013 kan føre til et markant fald i antallet af praktikaftaler. Samtidig vurderes det, at en fjernelse af præmie- og bonusordningen allerede i 2013 kan medføre, at relativt flere uddannelsesaftaler besættes af voksne, evt. på bekostning af de unge under 25 år.

Regeringen lægger op til en midlertidig ordning i 2013, hvor det bonusbeløb, virksomhederne modtager, reduceres samtidig med, at ordningen målrettes elever under 25 år, bl.a. med det sigte at gøre det mere attraktivt for virksomheder at ansætte unge elever. Ordningen vil alene gælde for indgåelse af nye aftaler i 2013. Ordningen knyttes i videst mulige omfang op på de nuværende administrative procedurer. Det bemærkes hertil, at udbetalingerne sker i rater, hvor sidste rate udbetales efter 24 måneder. Det betyder, at ordningen har et afløb i 2014 og 2015, hvorfor finansieringen af ordningen sker gennem AER-bidraget i 2013-2015.

4. 180 mio. kr. til praktikpladsunderstøttende initiativer

Den samlede finansieringsomlægning indebærer et statsligt provenu, hvoraf 180 mio. kr. prioriteres til praktikpladsunderstøttende initiativer, herunder eventuel videreførelse af udvalgte initiativer i praktikpladspakken for 2012, som udvalget kan komme med konkrete anbefalinger til, jf. tabel 1.

Tabel 1. Reserve reserveret til praktikpladsunderstøttende initiativer				
Mio. kr. 2013-pl	2013	2014	2015	2016
Reserve	180	180	180	180

Kilde: FFL 13 og MBU

De tiltag, der besluttet som led i finanslovsforhandlingerne på baggrund af input fra erhvervsuddannelsesudvalget, skal f.s.v.a. de afledte statslige udgifter finansieres inden for denne ramme på 180 mio. kr. De afledte udgifter relateret til skolepraktikydelsen finansieres inden for AUB-rammen via. AUB-bidraget, idet arbejdsgiverne overtager ansvaret for skolepraktikydelsen.

5. Udgiftsskøn bruttoliste

Som grundlag for udvalgets drøftelser i fase 1 foreligger der 12 forslagspapirer over initiativer, som skal bidrage til mere langsigtede løsninger på praktikpladsområdet, herunder i forhold til uddannelsesgarantien.

Det forventede skøn over udgifter af initiativerne fremgår af tabel 2 og tabel 3 fordelt på hhv. statslige merudgifter og merudgifter for AUB.

Det bemærkes, at vurderingen af de direkte konsekvenser af navnlig initiativ H om praktikcentre er behæftet med stor usikkerhed, idet forslaget som udgangspunkt kan indebære, at skoleaktiviteten kan gå både op og ned. Desuden bemærkes det, at eventuelle merudgifter som følge af forslaget om negativlisten vil afhænge af, om og hvilke uddannelser der eventuelt tages af negativlisten, hvorfor det er svært at skønne over de økonomiske udgifter ved en eventuel justering. Såfremt forslaget medfører en konkret indstilling fra REU om justering af negativlisten, vil der i forbindelse hermed foretages et konkret udgiftsskøn med henblik på en særskilt stillingtagen til finansieringen af eventuelle merudgifter for staten og AUB.

Det kan ikke afvises, at der kan ske en afledt meraktivitet på skolepraktikaktiviteten som følge af forslagene. Desuden forventes en række forslag at indebære, at udnyttelsen af praktikpladskapaciteten i virksomhedernes forbedres med heraf eventuel afledt mindre aktivitet i skolepraktikken. Det omfatter navnlig forslag B om det praktikpladsopsøgende arbejde og forslag H om praktikcentre. Der henvises til tabel 4 om potentielle merudgifter til skolepraktik, som viser konsekvenserne af øgede udgifter til skolepraktik, hvis aktiviteten stiger udover det, der fremgår af tabel 2 og tabel 3.

Der lægges op til, at der skal ske en regelmæssig opfølgning og overvågning af udviklingen i skolepraktikaktiviteten samlet set og på den enkelte skole/praktikcenter, jf. udvalgets anbefalinger. Der skal i den sammenhæng ske en vurdering af aktivitetsniveauet, som sammenholdes med de samlede forventninger til skolepraktikaktiviteten som forudsat på de årlige finanslove.

Tabel 2. Statslige merudgifter ved praktikpladsunderstøttende tiltag

Mio. kr. (2013-pl)	2013	2014	2015	2016
Initiativ A. Ændring i adgangsbe- grænsning til skolepraktik	58	101	114	118
Initiativ B. Styrket indsats for det praktikpladsopsøgende arbejde	[-]	[-]	[-]	[-]
Initiativ C. Videreførelse af praktik- pladskampagne	0,6	0,6	0,6	0,6
Initiativ D. Tilskud til ophold på kostafdeling	5	5	5	5
Initiativ E. Omlægning af karenspe- riode	37	37	37	37
Initiativ F. Adgang til trin 2	13	13	13	13
Initiativ G. Permanentgørelse af ordning for elever, der uforskyldt har mistet uddannelsesaftale	5	5	5	5
Initiativ H. Etablering af praktik- pladscentre ⁵	[-]	[-]	[-]	[-]
Initiativ I. Gennemgang af negativli- sten ⁶	[-]	[-]	[-]	[-]
Initiativ J. Omlægning af praktik- pladsstatistik ⁷	0	0	0	0
Initiativ K. Tilpasning af EMMA- kriterier ⁸	[-]	[-]	[-]	[-]
Initiativ L. Praktikpladser i det of- fentlige	[-]	[-]	[-]	[-]
I alt	119	162	175	179
Forøget tilgang på 1000 pladser ¹⁾	13	23	25	26
I alt inkl. øget aktivitet	132	185	200	205
¹⁾ Der er angivet nettoudgiften, idet det antages, at ca. halvdelen af disse elever – især de helt unge – ellers ville gå på andre statsligt finansierede uddannelser (fx andre grundforløb eller AVU på VUC).				
Kilde: MBU				

⁵ Eventuelle etableringsudgifter afholdes uden for rammen på de 180 mio. kr., og inden for MBU's samlede ramme

⁶Såfremt at forslaget medfører en konkret indstilling fra REU om justering af negativlisten, vil der i forbindelse hermed foretages et konkret udgiftsskøn med henblik på en særskilt stillingtagen til finansieringen af eventuelle merudgifter for staten og AER.

⁷ Udgiften hertil forudsættes afholdt inden for MBUs nuværende ramme.

⁸En justering af EMMA-kriterierne skal være udgiftsneutral for hh. arbejdsgivere og staten

Tabel 3. Merudgifter for AUB ved praktikpladsunderstøttende tiltag

Mio. kr. (2013-pl)	2013	2014	2015	2016
Initiativ A. Ændring i adgangsbegrænsning til skolepraktik	64	114	132	138
Initiativ B. Styrket indsats for det praktikpladsopsøgende arbejde	0	0	0	0
Initiativ C. Videreførelse af praktikpladskampagne	0	0	0	0
Initiativ D. Tilskud til ophold på kostafdeling	0	0	0	0
Initiativ E. Omlægning af karensperiode	44	44	44	44
Initiativ F. Adgang til trin 2	15	15	15	15
Initiativ G. Permanentgørelse af ordning for elever, der uforskyldt har mistet uddannelsesaftale	-14	-14	-14	-14
Initiativ H. Etablering af praktikpladscentre	[-]	[-]	[-]	[-]
Initiativ I. Gennemgang af negativlisten ⁹	[-]	[-]	[-]	[-]
Initiativ J. Omlægning af praktikpladsstatistik ¹⁰	0	0	0	0
Initiativ K. Tilpasning af EMMA-kriterier ¹¹	[-]	[-]	[-]	[-]
Initiativ L. Praktikpladser i det offentlige	[-]	[-]	[-]	[-]
I alt	109	159	177	183
Forøget tilgang på 1.000 pladser	27	49	57	59
I alt inkl. øget aktivitet	136	208	234	242
Kilde: MBU				

6. Overvejelser og skøn for potentielle udgifter til skolepraktik som følge af uddannelsesgaranti

Det er vanskeligt at skønne over den samlede udvikling i skolepraktik fremadrettet, hvis anbefalingerne fra udvalget gennemføres. Det vurderes, at virksomhederne fortsat vil prioritere at ansætte elever, ligesom eleverne fortsat vil have et incitament til at indgå en uddannelsesaftale frem for at komme i skolepraktik, bl.a. pga. den lavere skolepraktikydelse. Der lægges også til grund, at skolernes tilskyndelse og forpligtelse til at få eleverne ud i uddannelsesaftaler i virksomhederne bevares.

⁹ Evt. merudgifter afhænger af resultatet af gennemgangen. Ved 100 flere skolepraktikpladser skønnes det at give statslige merudgifter for 1 mio. kr. og merudgifter for AUB på 1,8 mio. kr.

¹⁰ Udgiften hertil forudsættes afholdt inden for nuværende ramme.

¹¹ En justering af EMMA-kriterierne skal være udgiftsneutral for hh. arbejdsgivere og staten

Tabel 4 nedenfor viser dels de nuværende udgifter til skolepraktik og dels skønnede afledte merudgifter som følge af udvalgets samlede bruttoliste af initiativer og anbefalinger til sikring af uddannelsesgarantien.

Beregningerne af statens merudgifter til skolepraktikdrift og arbejdsgivernes merudgifter til skolepraktikydelse tager udgangspunkt i prognosen for skolepraktikaktiviteten på FFL13. I denne prognose er der indlagt et fald i skolepraktikaktiviteten fra 2013-2016 baseret på, at den faktiske skolepraktikaktivitet er faldende, herunder at de nuværende kvotepladser ikke udnyttes fuldt ud, og at kvoten på 3.000 skolepraktikpladser bortfalder med udgangen af 2012, som følge af at praktikpladsaftalen for 2012 udløber.

Den samlede pakke består af 12 konkrete initiativer, hvoraf en række vil indebære en meraktivitet på skolepraktik. Forslagenes karakter medfører, at det samtidig er nødvendigt at medregne de afledte effekter på skolepraktikaktiviteten. Det er dog vanskeligt at skønne over disse, bl.a. fordi aktiviteten på området er meget volatil. Der indregnes således en aktivitetsstigning på yderligere 1.000 elever i skolepraktik. Det indebærer, at de statslige merudgifter, som direkte kan henføres til skolepraktik, udgør 113 mio. kr. i 2013 stigende til 198 mio. kr. i 2016, *jf. tabel 4.*

Tabel 4. Konsekvenser som følge af uddannelsesgarantien for udgifter til skolepraktik

Mio. kr. (2013-pl)	2013		2014		2015		2016	
	Stat	AUB	Stat	AUB	Stat	AUB	Stat	AUB
FFL13 - baseline								
Udgifter til skolepraktik (hhv. drift og ydelse)	235	254	192	210	161	180	153	174
Nye uddannelsesinitiativer								
Udgifter i alt*	88	109	131	159	144	177	148	183
Evt. aktivitetsstigning								
Forøget tilgang på 1000 pladser	25	27	44	49	49	57	50	59
Nye initiativer med øget aktivitet	113	136	175	208	193	234	198	242
Samlet løft på praktikpladsområdet	348	390	367	418	354	414	351	416

* Der er alene medregnet merudgifter til skolepraktik som følge af de 12 forslag

Kilde: MBU

7. Foreløbigt skøn over AUB bidrag inkl. de samlede elementer i en finansieringsomlægning, præmieringsordning og praktikpladsinitiativer

Nedenstående tabeller viser, at AUB-bidraget i 2013 og 2014 kan holdes på samme niveau som i 2012 (realt, 2013-pl). Det skønnes herefter at aftage i 2015 og i 2016, *jf. tabel 5*, hvor der er indregnet konsekvenserne for AUB ved en evt. aktivitetsstigning på 1.000 elever ekstra i skolepraktik.

Tabel 5. Forventet udvikling i AUB-bidrag med skitseret model inkl. meraktivitet på 1.000 elever (bruttokatalog)

Mio. kr. (2013-pl)	2013	2014	2015	2016
Finansieringsomlægningen				
Udfasning af præmie- og bonusordningen ¹⁾	0	-573	-1.319	-1.319
Overgangs præmie- og bonus ordning til unge	225	225	225	0
Skolepraktik (ydelse)	254	210	180	174
VEU-godtgørelse	0	4	4	4
Praktikpladsaftale				
Udgifter til skolepraktik-ydelse f.s.v.a. udvalgets anbefalinger ²⁾	136	208	234	242
Øvrige ændringer				
Besparelse på VEUG – skærpelse af regler ³⁾	0	-31	-31	-31
Akkumuleret opsparing VEU ⁴⁾	-500	115	159	
I alt	115	159	-548	-930
Beregnet AER-bidrag pr. fuldtidsansat (kr.)	2.972	2.972	2.700	2.600
<p>Anm.: Der er i beregningerne for AER-bidraget taget udgangspunkt i de høje skøn. Skønnene er behæftet med usikkerhed.</p> <p>1) Udfasningen af præmie- og bonusordningen dækker besparelsen i AER-bidrag ved, at forhøjelserne i bidraget 2011-2013 og 2012-2014 ikke permanentgøres. 2) Skønnede aktivitetsafledte merudgifter som følge af forventede aftaler om praktikpladser. 3) Forventede økonomiske konsekvenser af ændring af VEU-godtgørelsesloven fra 2011, der gennemfører stramminger af betingelserne for at modtage VEU-godtgørelse. 4) Ved udgangen af 2012 forventes opsparingen at være ca. 800 mio. kr., hvoraf ca. 500 mio. kr. er opsparede AER-midler.</p>				